

ความคุ้มค่าของการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2556

ความคุ้มค่าของการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคุ้มค่าของการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2556

ชณัทธัญ เล็กทวาสิน.(2556).ความคุ้มค่าของการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ.
สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ ดร.รัชพันธุ์ เชนจิตร.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการดำเนินการของร้านยา
คุณภาพในเขตรังสิตและวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ

การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพมี
ข้อตกลงในการวิจัย ดังนี้ อายุโครงการ 5 ปี อัตราคิดลดร้อยละ 2.75 การลงทุนโดยส่วนของผู้
เจ้าของเองทั้งหมด ทั้งนี้การศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กรณี คือ การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทาง
เศรษฐศาสตร์ที่มีการคำนวณค่าเสียโอกาส และการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินที่ไม่นำค่า
เสียโอกาสมาคำนวณ

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการ พบว่า มี
ต้นทุนทั้งหมดของโครงการเท่ากับ 10,115,425 บาท มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ
12,842,730 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ 2.3 เท่า อัตรา
ผลตอบแทนภายในของโครงการทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ ร้อยละ 57.21 และระยะเวลาคืนทุน
เท่ากับ 2 ปี 2 เดือน การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายรับลดลงได้ ร้อยละ 59.3 ในขณะที่
ต้นทุนเพิ่มขึ้นได้ ร้อยละ 136.2 สำหรับกรณีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการทางด้าน
การเงิน พบว่า ต้นทุนโครงการมีค่าเท่ากับ 6,960,332 บาท มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ
15,583,854 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน เท่ากับ 3.3 เท่า อัตราผลตอบแทนภายใน
โครงการ เท่ากับ ร้อยละ 56.07 และระยะเวลาคืนทุนของโครงการ เท่ากับ 1 ปี 6 เดือน การ
ทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้สามารถลดลงได้ ร้อยละ 67.5 และด้านต้นทุนสามารถ
เพิ่มขึ้นได้ ร้อยละ 240.1

The Worth of the Development of Drugstores into the System of the Quality Drugstores
Project

AN ABSTRACT
BY
SHANUTTAN LEKTAWASIN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University
May 2013

Shanuttan Lektawasin (2013). *The Worth of the Development of Drugstores into the System of the Quality Drugstores Project*. Master's Project, M.Econ. (Managerial Economics) Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Ph.D. Ratchapan Choiejit.

This research aims to analyze the worth of the operations of quality drugstores in Rangsit District and Sensitivity Analysis of the Project.

The following were the agreement concerning the analysis of the Worth of the Development of Drugstores into the System of the Quality Drugstores Project: the Project covers a period of 5 years, the discount rate estimation was 2.75 percent and all the investment was the owners'. This study was divided into 2 parts—an analysis of the economic worth, covering the calculation of the value of the loss of chance and an analysis of the money worth, excluding the calculation of the value of the loss of chance.

The study has found that an analysis of the economic worth of the Project has shown that the whole Project capital was 10,115,425 Baht, with current economic net present value being equal to 12,842,730 Baht. The benefit cost ratio was 2.3 . The Economic internal rate of return project was at 57.21 percent and the time to pay back period was 2 years and 2 months. The switching value test - decrease in the income was at 59.3 percent while the capital could increase at 136.2 percent. The analysis of the worth of the financial analysis has found that the capital of the Project was 6,960,332 Baht; the current net present value was 15,583,854 Baht and the benefit cost ratio was 3.3; The Economic internal rate of return project was 56.07 percent and the time to pay back period was 1 year and 6 months. The switching value test - decrease in the income was at 67.5 percent and that of the capital could increase at 240.1 percent

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเอาใจใส่ให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีของ คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญาณิพนธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.รัชพันธุ์ เชนจิตร ในฐานะประธานที่ ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตที่กรุณาเป็นกรรมการ สอบสารนิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำที่ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบ ขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ และความรู้ที่อยู่ นอกเหนือเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ของตัวผู้วิจัยให้สำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ภก.วิรัตน์ เมลืองนนท์ และภญ.ดร.กุสวดี เมลืองนนท์ ที่กรุณา ช่วยเหลือให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ภก. ชีวิต คงสุข ที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือทางด้านข้อมูลต่างๆ ในการ วิจัยโดยเฉพาะเรื่องยาและระบบสาธารณสุข รวมไปถึงคำแนะนำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ข้อมูลที่ ครบถ้วน

ขอขอบพระคุณ ภญ.ธนิยา เชี่ยวชาญที่ช่วยสรุปและให้ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ภญ.ประภาพรณ สกุลเหลืองศิริ เกสัชกร สถาบันบำราศนราดูรที่ช่วย แนะนำข้อมูลและงานวิจัยของร้านยาที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานวิจัยฉบับนี้ถูกต้องและแม่นยำ

ขอขอบพระคุณ อ.กาญจนา บุณนาค อ.ประจำสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษา ตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ช่วยทำให้ภาษาในสารนิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นายณฤต เล็กทาวสิน และนางกรปภา เลหาอยู่นาน บิดามารดาของผู้วิจัย ที่ให้กำลังใจ ความห่วงใยทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบคุณ เพื่อน พี่ น้อง ทุกคนที่เป็นกำลังใจ และคอยช่วยเหลือตลอดมา

ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกและบูชาพระคุณบุพการี และคณาจารย์ที่อยู่เบื้องหลังฐานทางการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีต

ชณัทญ เล็กทาวสิน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการศึกษา	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อตกลงในการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจลงทุน	8
ประเภทของต้นทุน	11
มาตรฐานของร้านยาคุณภาพ	13
ความแตกต่างระหว่างร้านยาคุณภาพกับร้านยาทั่วไป	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	24
การกำหนดข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	24
การกำหนดขอบเขตการศึกษา	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
ข้อมูลและสภาพทั่วไปของร้านยาคุณภาพ	30
การประมาณการต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ	31
การประมาณการงบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสด	36
การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ	38

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สรุปผลการวิจัย.....	47
อภิปรายผล.....	49
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	50
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก มาตรฐานร้านยาคุณภาพ.....	55
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	64

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปผลการศึกษาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2 แสดงการคำนวณต้นทุนค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์.....	32
3 แสดงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล.....	33
4 ประมาณการยอดขายและผลกำไรของร้านยาคุณภาพตั้งแต่ปีที่ 0 ถึง ปีที่ 5.....	34
5 แสดงการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล.....	34
6 แสดงการคำนวณต้นทุนค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน.....	35
7 แสดงค่าใช้จ่ายของร้านยาคุณภาพทั้งหมดตั้งแต่ปีที่ 0 ถึงปีที่ 5.....	36
8 การประมาณงบกำไรขาดทุนของโครงการร้านยาคุณภาพ.....	37
9 การประมาณการงบกระแสเงินสดล่วงหน้า.....	38
10 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ ระยะเวลาคืนทุน ในทางเศรษฐศาสตร์.....	40
11 สรุปการตัดสินใจลงทุนจากการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์.....	41
12 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ ระยะเวลาคืนทุน ในทางด้านการเงิน.....	43
13 สรุปการตัดสินใจลงทุนจากการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน.....	44
14 สรุปเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการ เปรียบเทียบกับความคุ้มค่าทางการเงินของโครงการ.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันประเทศไทยมีร้านยากระจายในภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ และเป็นส่วนหนึ่งของระบบสาธารณสุข ส่วนมากจะเปิดบริการตลอดทั้งวัน ทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการสุขภาพจากร้านยาได้โดยง่าย ประกอบกับร้านยาเป็นหน่วยหนึ่งในภาคเอกชน การบริหารจัดการหรือการดำเนินการต่าง ๆ จึงช่วยประหยัดงบประมาณการคลังของรัฐในการดูแลสุขภาพของคนไทยซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น และเพื่อผลักดันพัฒนาร้านยาสู่ “ร้านยาคุณภาพ” โดยมีกิจกรรมพัฒนาความรู้ให้กับเภสัชกรที่ปฏิบัติงานในร้านยาคุณภาพ เพื่อให้บริการด้านสุขภาพโดยเฉพาะการเจ็บป่วยเบื้องต้นของประชาชน ควบคู่กับงานวิจัยเพื่อให้ร้านยาคุณภาพเป็นเครือข่ายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านเภสัชกรรมที่มีคุณภาพได้แก่ การให้บริการด้านความรู้ในการใช้ยา การคัดเลือดยาให้เหมาะสมกับโรค การแนะนำวิธีการรักษาสุขภาพในระดับพื้นฐานให้กับผู้มารับบริการ เป็นต้น

โครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยาเป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาร่วมกับสภาเภสัชกรรม เพื่อพัฒนาและรับรองร้านยาภายใต้ชื่อ “ร้านยาคุณภาพ” การดำเนินการดังกล่าวเริ่มต้นมาตั้งแต่ปี 2546 โดยมีร้านยาที่ผ่านการรับรองมาตรฐานรุ่นแรกจากสภาเภสัชกรรมจำนวน 26 ร้าน ตามประกาศสภาเภสัชกรรมที่ 12/2546 ลงวันที่ 27 กันยายน 2546 มีร้านยาที่ได้รับการรับรองคุณภาพเพิ่มจำนวนขึ้นเป็นลำดับ ในการผลักดันการเพิ่มจำนวนของร้านยาคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้จัดตั้ง “สำนักงานโครงการพัฒนาร้านยา” ขึ้น เพื่อวางยุทธศาสตร์ในภาพรวมของการพัฒนาร้านยา ส่งเสริมให้ร้านยามีการพัฒนาภายใต้วิธีปฏิบัติที่ดีทางเภสัชกรรม (Good Pharmacy Practice : GPP) ซึ่งเป็นหลักการที่ยอมรับในระดับสากล ภายใต้ความร่วมมือของสมาพันธ์พัฒนาคุณภาพร้านยาแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการรวมตัวกันระหว่าง สมาคมเภสัชกรรมชุมชน(ประเทศไทย) ชมรมร้านขายยาแห่งประเทศไทย และสมาคมร้านยา เจตนารมณ์ร่วมกันที่จะให้ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากการใช้ยา ปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ร้านยาให้เป็นสถานบริการด้านสุขภาพ ด้วยบริการที่เป็นวิชาชีพ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพของชุมชน นำสู่การเป็น “ร้านยาคุณภาพ”

ร้านยาคุณภาพ หมายถึง ร้านยาที่ผ่านการรับรองจากสภาเภสัชกรรมว่ามีมาตรฐานการให้บริการด้านยาและสุขภาพที่ดี มีคุณภาพภายใต้มาตรฐานร้านยา 5 ด้าน โดยกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) เป็นผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ.2510 ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาและสำนักงาน

สาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ให้ใบอนุญาตและติดตามให้ร้านที่ได้รับใบอนุญาตนั้นปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้งตรวจสอบไม่ให้มีการขายยาโดยไม่มียาใบอนุญาตในเขตกรุงเทพและต่างจังหวัดตามลำดับ

ข้อมูลของสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ (PReMA) พบว่าตลาดยารักษาโรคของไทย มีมูลค่าประมาณ 9.9 หมื่นล้านบาทต่อปี โดยแยกเป็นการจำหน่ายยาให้แก่โรงพยาบาลรัฐและเอกชนร้อยละ 73 จำหน่ายผ่านร้านขายยาร้อยละ 22 ผ่านทางคลินิกเอกชนรวมกับคลินิกปฐมภูมิร้อยละ 5 จากสถิติในเดือนกันยายน 2552 ของกองควบคุมยาพบว่า มีผู้ขอขึ้นทะเบียนใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน (ร้านขายยาประเภท ขย.1) รวมทั้งประเทศจำนวน 11,529 ร้าน แบ่งเป็น กรุงเทพมหานคร 3,849 ร้าน ส่วนภูมิภาค 7,680 ร้าน เปรียบเทียบกับปี 2551 ซึ่งมีร้านยารวมทั้งประเทศ 10,063 ร้าน แบ่งเป็นกรุงเทพมหานคร 3,809 ร้าน ส่วนภูมิภาค 6,254 ร้าน จากจำนวนร้านยาที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วพบว่ามีปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน อาทิ พบว่าร้านค้าปลีก/ร้านขายยาแผนโบราณ/สถานพยาบาลเอกชน ขายยาแผนปัจจุบันโดยไม่ได้รับอนุญาต ปัญหาการขายยาอันตราย/ยาควบคุมพิเศษโดยไม่มีเภสัชกรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการในร้านยา ปัญหาร้านยาเปิดขายนอกเวลาทำการที่แจ้งไว้ เภสัชกรไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในเวลาทำการที่แจ้งไว้ หรือไม่อาจหาเภสัชกรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการแทนขณะที่ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการแจ้งเลิกแต่ยังคงมีการจำหน่ายยา นำมาซึ่งปัญหาการจำหน่ายยากลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาการนำไปใช้ในทางไม่เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้บริโภค ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่ออาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาหรือเกิดการแพ้ยาได้

ดังนั้นในปี 2553 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ได้มีนโยบายบังคับใช้กฎหมายด้านยาแก่ร้านยาและเภสัชกรมากขึ้น จึงนำไปสู่การใช้ Good Pharmacy Practice (GPP) ซึ่งเป็นมาตรฐานที่จะนำมาใช้ร้านยาเพื่อเป็นทางรอดของร้านยาที่จะแข่งขันกับธุรกิจที่มีเงินทุนมากกว่าได้ โดยเสนอให้มีการปรับตัวอย่างเร่งด่วน เช่น แนะนำให้ปฏิบัติงานโดยมีหลักการ คือ คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้ป่วยสำคัญว่าการค้า มีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารและเก็บประวัติผู้ป่วยอย่างเป็นระเบียบและใส่ใจ แสดงบทบาทเภสัชกรให้ชัดเจนโดยให้ติดตามผลการทำงานและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และที่สำคัญให้เภสัชกรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของการบริการ

คุณภาพและมาตรฐานร้านยามีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดการยอมรับในบทบาทวิชาชีพเภสัชกรรม เป็นเกณฑ์ที่ผู้บริโภคหรือผู้ป่วยใช้ในการตัดสินใจเลือกเข้ารับบริการปรึกษาด้านสุขภาพและปัญหาการใช้ยาจากเภสัชกร ซึ่งความแตกต่างของคุณภาพการบริการของร้านยาเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ และเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคหรือผู้ป่วย มาตรฐานร้านยาจึงถูกพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการปรับปรุงระบบสุขภาพของประเทศโดยรวม ทั้งนี้โดยมีความมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาร้านยาให้เป็นหน่วยบริการหนึ่งในเครือข่ายระบบบริการสุขภาพเบื้องต้นภายใต้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้ตามความจำเป็น และมีเสรีในการเลือกใช้บริการได้ตามความพอใจ

ดังนั้นการบริการของร้านยาที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพนั้นที่แม้ว่าจะคำนึงถึงผู้ป่วยมากกว่าธุรกิจและการแข่งขัน แต่ก็ยังจำเป็นที่จะต้องอยู่รอดและสร้างผลกำไรให้ผู้ประกอบการ จึงเป็นที่มาของงานวิจัยนี้จะศึกษาความคุ้มค่าในการดำเนินการของร้านยาทั่วไปที่จะพัฒนาจากร้านยาทั่วไปเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการดำเนินการของร้านยาคุณภาพในเขตรังสิตและวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการเพื่อประเมินโครงการว่าสามารถรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อร้านยาทั่วไปที่ต้องการเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ โดยศึกษาจากข้อมูลจากร้านยาที่ได้เข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพแล้ว ผลการศึกษาจะทำให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานในการประกอบการตัดสินใจเพื่อเข้าสู่ระบบร้านยาคุณภาพได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษามุ่งศึกษาการพัฒนาร้านยาทั่วไปเพื่อเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ร้านยาตัวอย่างที่เข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพในเขตรังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยจะศึกษาจากร้านยาคุณภาพที่เป็นเจ้าของได้เองเท่านั้น ไม่รวมถึงร้านยาคุณภาพที่เป็นแบบเชนส์ตอร์ (chain store) เช่น บู้ทส์ เป็นต้น

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ต้นทุนในการพัฒนาร้านยาเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพ

1.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อเข้าสู่โครงการ ประกอบด้วย ค่าแรกเข้าของโครงการ ค่าปรับปรุงตกแต่งร้านเพื่อเข้าสู่โครงการ ค่าอุปกรณ์สำนักงาน เช่น บ้ายตกแต่งร้าน เครื่องคอมพิวเตอร์ โต๊ะทำงาน เครื่องปรับอากาศ ช่างวางสินค้าและเคาน์เตอร์สำหรับจ่ายยา เป็นต้น

1.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าวัสดุสิ้นเปลือง แผ่นพับ สิ่งพิมพ์ สื่อต่าง ๆ ค่าจ้างเภสัชกร ค่าจ้างพนักงานทำความสะอาด

1.3 ต้นทุนค่าเสียโอกาส ประกอบด้วย ค่าเสียโอกาสในส่วนของผู้เจ้าของ ค่าเสียโอกาสในการเช่าที่ดิน ค่าเสียโอกาสในการลงทุน

2. ผลตอบแทนจากการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ

2.1 รายได้จากการจำหน่ายยา

2.2 รายได้จากการฝึกสอนนิสิตและนักศึกษา

3. เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่า

3.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV : Net Present Value)

3.2 อัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR : Benefit – Cost Ratio)

3.3 อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR : Internal Rate of Return)

3.4 ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)

4. การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)

ข้อตกลงในการวิจัย

การศึกษาค่าความคุ้มค่าในการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบร้านยาคุณภาพ ได้กำหนดข้อตกลงไว้ดังนี้

1. ระยะเวลาของโครงการที่ใช้ในการศึกษาค่าความคุ้มค่า คือ 5 ปี โดยพิจารณาเริ่มต้นจากปีที่ 0 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มต้นของการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบร้านยาคุณภาพ และปีที่ 1-5 เป็นระยะเวลาของโครงการที่ใช้พิจารณาความคุ้มค่าในการลงทุน

2. การลงทุนครั้งนี้เป็นการลงทุนโดยเจ้าของกิจการเป็นผู้ลงทุนด้วยตัวเองทั้งหมด

3. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการนี้ กำหนดให้ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ เท่ากับ ร้อยละ 2.75 (ธนาคารแห่งประเทศไทย.2555:ออนไลน์)

4. อัตราคิดลดหาได้จากการหาต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 2.75 และในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้มีอัตราคงที่ตลอดอายุโครงการ

5. เงื่อนไขในการวิจัย

กรณีที่ 1 ศึกษาความคุ้มค่าในทางเศรษฐศาสตร์

1. ระยะเวลาโครงการ 5 ปี

2. อัตราคิดลดที่ใช้ในการวิเคราะห์โครงการ 2.75

3. พิจารณาถึงค่าเสียโอกาส

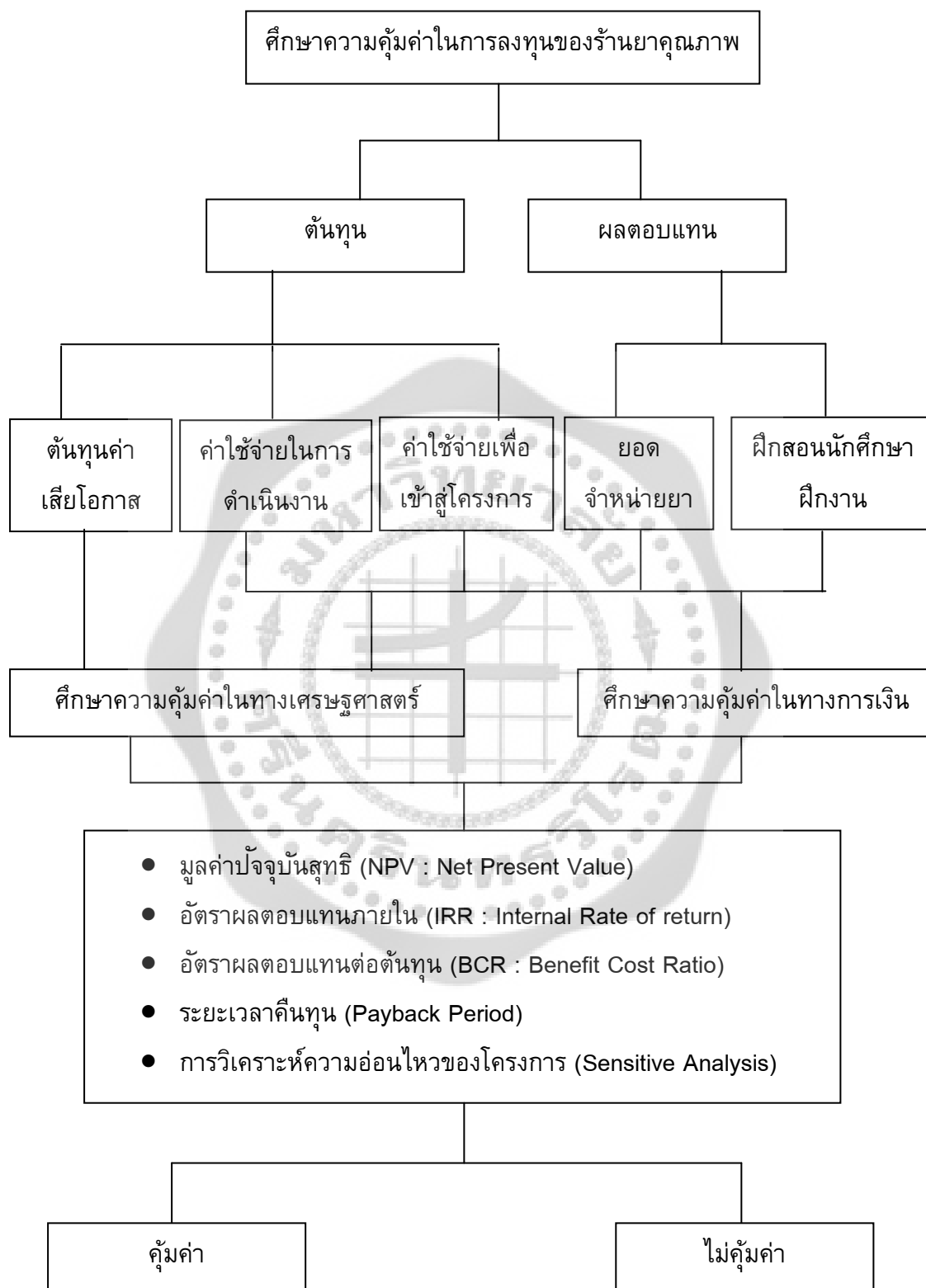
กรณีที่ 2 ศึกษาความคุ้มค่าในทางการเงิน

1. ระยะเวลาโครงการ 5 ปี

2. อัตราคิดลดที่ใช้ในการวิเคราะห์โครงการ 2.75

3. ไม่พิจารณาถึงค่าเสียโอกาส

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ร้านยาคุณภาพ** คือร้านยาที่ผ่าน “การรับรองจากสภาเภสัชกรรม” ว่ามีมาตรฐานการให้ “บริการด้านยาและสุขภาพที่ดี มีคุณภาพ” โดยมีการพัฒนามาตรฐานด้านต่าง ๆ มากกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากำหนดในกฎหมาย ทั้งนี้สภาเภสัชกรรมเป็นผู้ให้การรับรองคุณภาพดังกล่าว เหมือนเครื่องหมาย “ISO” หรือ “HA” ที่รับรองระบบและการบริการของโรงพยาบาลหรือองค์กรต่าง ๆ

ร้านยาคุณภาพมีการบริการที่แตกต่างจากร้านขายยาทั่วไป เป็นบริการที่ไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะการขายยา แต่เป็นบริการแบบวิชาชีพที่บริการทั้งในส่วนของผลิตภัณฑ์ (product service) และในส่วนของการบริการข้อมูลและข้อแนะนำ (information service) ส่งผลให้เกิดการใช้ยาที่เหมาะสมในชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของระบบบริการสุขภาพโดยรวม เพื่อคุณภาพชีวิตและสุขภาพที่ดีขึ้นของประชาชนคนไทย

2. **ต้นทุนหรือรายจ่าย** หมายถึงจำนวนเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มา ซึ่งทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิต เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจร้านยา

3. **ค่าใช้จ่ายคงที่** หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย

- ค่าเช่าร้านยา
- ค่าเสื่อมราคาของอาคาร
- ค่าตกแต่งร้าน
- ค่าจ้างแรงงานผู้ดูแลร้าน
- ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาร้าน

4. **ค่าใช้จ่ายผันแปร** หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่มีการเปลี่ยนแปลงตามปริมาณผลผลิต

5. **ผลประโยชน์หรือรายได้** หมายถึง มูลค่าของผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตของโครงการ โดยพิจารณาจากมูลค่าการขายยาในพื้นที่ของร้านขายยา

6. **มูลค่าปัจจุบัน (PV : Present Value)** หมายถึง มูลค่าของรายได้หรือรายจ่ายตลอดอายุโครงการที่คิดเป็นมูลค่า ณ ปัจจุบัน

7. **เกณฑ์การตัดสินใจในการลงทุน** หมายถึง เกณฑ์ที่ช่วยในการตัดสินใจว่าโครงการที่พิจารณาอยู่มีความเหมาะสมคุ้มค่าแก่การลงทุนหรือไม่ โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ได้แก่

- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV : Net Present Value) หมายถึง ค่าผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของรายได้กับมูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายตลอดอายุโครงการ
- อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR : Internal Rate of Return) หมายถึง ค่าอัตราส่วนลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของรายได้มีค่าเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของรายจ่าย

- อัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR : Benefit-Cost Ratio) หมายถึงค่าอัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของรายได้ต่อมูลค่าปัจจุบันของรายจ่าย
- ระยะคืนทุน (PB : Payback Period) หมายถึง ระยะเวลาที่ผลตอบแทนสุทธิของการดำเนินงานมีค่าเท่ากับค่าลงทุนของโครงการ ปกติแล้วนักลงทุนมักจะเลือกโครงการที่ให้ผลตอบแทนคืนเร็วและใช้ระยะเวลาที่สั้นที่สุด

8.การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test : SVT) เป็นการทดสอบความไวอีกวิธีหนึ่งนอกเหนือจากการวิเคราะห์ความไวและเลือกตัวแปรที่คาดว่าจะเปลี่ยนแปลง วิธีนี้เป็นการกำหนดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่อความน่าสนใจของโครงการ โดยการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนเพื่อดูว่าตัวแปรสำคัญจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด

9.การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivities Analysis) หมายถึงการศึกษาความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่อาจเกิดจากความเสี่ยงและความไม่แน่นอน และทำให้ส่งผลกระทบต่อต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ โดยกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ จะทำให้ทราบว่าผลตอบแทนที่ได้รับในกรณีปกติเปลี่ยนแปลงไปเท่าใด โครงการนี้จะมีความคุ้มค่าที่จะลงทุนอีกหรือไม่

10.ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) หมายถึง มูลค่าของผลตอบแทนจากกิจกรรมที่สูญเสียโอกาสไปในการเลือกทำกิจกรรมอย่างหนึ่ง ต้นทุนค่าเสียโอกาสเป็นต้นทุนในวิชาเศรษฐศาสตร์ กล่าวถึงการเลือกตัวเลือกที่เป็นที่ต้องการทั้งหมดแต่ไม่สามารถเลือกพร้อมกันได้ และเป็นแนวคิดที่สำคัญในการที่จะใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ต้นทุนค่าเสียโอกาสไม่ได้หมายถึงมูลค่ารวม แต่หมายถึงเฉพาะมูลค่าที่ให้ผลตอบแทนดีที่สุดในบรรดาตัวเลือกอื่นที่เสียโอกาสไปเท่านั้น

การคำนึงถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสเป็นความแตกต่างที่สำคัญที่สุดของต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์และต้นทุนทางบัญชี ต้นทุนค่าเสียโอกาสนับว่าเป็นต้นทุนที่แท้จริงในการทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม เพราะทำให้เห็นถึงโอกาสซึ่งเป็นต้นทุนที่ถูกซ่อนอยู่ (ซึ่งมองไม่เห็นหากคำนวณทางบัญชี) ในการวิจัยนี้ ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จะหมายถึง ค่าเสื่อมราคา และค่าเสียโอกาสจากเงินที่ใช้ในการลงทุนเปิดร้านยาคุณภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดทฤษฎีการตัดสินใจลงทุนที่เกี่ยวข้อง

- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV : Net Present Value)
- อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR : Benefit Cost Ratio)
- อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR : Internal Rate of return)
- ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)

1.2 ประเภทของต้นทุน

1.3 มาตรฐานของร้านยาคุณภาพ

1.4 ความแตกต่างระหว่างร้านยาคุณภาพกับร้านยาทั่วไป

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดทฤษฎีการตัดสินใจการลงทุน

รัตน สหายคณิต (2552: 357-358) กล่าวว่า การตัดสินใจลงทุน (investment decision) หรืองบประมาณลงทุน (capital budgeting) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจว่า กิจการควรใช้เงินลงทุนไปลงทุนในโครงการลงทุน (investment project) หรือไม่ และมีวิธีจัดการอย่างไรในการจัดสรรเงินทุนไปลงในโครงการลงทุนต่าง ๆ ซึ่งให้ประโยชน์ต่อกิจการ ทั้งนี้เพราะเงินทุนของกิจการ หรือที่กิจการหามาได้มีจำนวนจำกัด จึงจำเป็นต้องใช้เงินทุนที่มีจำกัดนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การวิเคราะห์โครงการทางเศรษฐกิจหรือของรัฐบาลนั้นจะให้ความสำคัญกับมูลค่าของผลประโยชน์สุทธิที่ตกอยู่กับสังคมภายใต้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ขณะที่การวิเคราะห์โครงการเอกชนจะเน้นมูลค่าผลประโยชน์สุทธิที่ตกอยู่กับผู้เป็นเจ้าของภายในโครงการ ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์โครงการของรัฐบาลหรือเอกชนก็ตาม ผลการวิเคราะห์เป็นการพิจารณาว่าผลประโยชน์มากกว่าหรือน้อยกว่าค่าใช้จ่าย ซึ่งจะเปรียบเทียบค่าของผลประโยชน์กับค่าใช้จ่าย เพื่อพิจารณาว่าโครงการใดเป็นโครงการที่ดีคุ้มค่าแก่การลงทุนหรือไม่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อประกอบการตัดสินใจโดยมีเกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุน คือ (ประสาร บุญเสริม. 2549: 59-70) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) ระยะเวลาคืนทุน (Payback period) อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)

ซูชีพ พิพัฒน์ศิริ (2544: 64 – 71) ได้ศึกษาพบว่า การวิเคราะห์และประเมินโครงการ การวิเคราะห์โครงการทางเศรษฐกิจ จะเน้นถึงผลตอบแทนสุทธิที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม เพื่อบรรลุถึงประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ผลของการวิเคราะห์จะปรากฏในรูปของผลตอบแทนที่ได้จะสูงกว่าหรือต่ำกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป ถ้าสูงกว่าก็เป็นโครงการที่ดีทางเศรษฐกิจ จึงได้อธิบายถึงเกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุน 2 ประเภท คือ

1. เกณฑ์การตัดสินใจแบบไม่ปรับค่าของเวลา เป็นเกณฑ์ที่ไม่นำเวลาเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดมูลค่าของเงินตรา (Value of Money) ทำให้มูลค่าเงินในอนาคต (Future Value) เท่ากับมูลค่าเงินปัจจุบัน

1.1 การตรวจสอบอย่างง่าย ๆ (Ranking by Inspection) ช่วยในการตัดสินใจ ผู้วิเคราะห์เพียงทราบปริมาณการลงทุนและผลตอบแทน ก็บอกได้ว่าโครงการหนึ่งจะดีกว่าอีกโครงการหนึ่ง

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) ได้แก่ ระยะที่ผลตอบแทนสุทธิจากการดำเนินงาน มีค่าเท่ากับค่าใช้จ่ายในการลงทุน พิจารณาถึงจำนวนปีที่จะได้รับผลตอบแทนคุ้มกับเงินลงทุน ถ้ามีระยะเวลานั้นก็จะดีเพราะหมายถึงความเสี่ยงน้อย และผู้ลงทุนนำเงินที่ถอนทุนได้ไปลงทุนในกิจการอื่นๆต่อไป มีแบบการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการลงทุน}}{\text{ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต่อปี}}$$

2. เกณฑ์การตัดสินใจแบบปรับค่าเวลาเป็นกระบวนการที่มูลค่าที่คิดเป็นเงินของต้นทุน ผลประโยชน์และผลประโยชน์สุทธิของโครงการที่เกิดขึ้นในระยะเวลาต่างๆ กันในอนาคตถูกปรับมาเป็นปัจจุบัน เรียกว่ามูลค่าปัจจุบัน (Present Value-PV) (โสภณ พองเพชร. 2547: 46) โดยมีรูปแบบของเกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนแบบปรับค่าของเวลา ดังนี้

2.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value หรือ NPV) มูลค่าสุทธิในปัจจุบันของโครงการผลรวมของผลตอบแทนสุทธิที่ได้ปรับค่าเวลาแล้วของโครงการ ซึ่งมุ่งเพื่อวัดว่า โครงการที่กำลังพิจารณาอยู่นั้น จะให้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือมีกำไรหรือไม่ กล่าวคือ ถ้าค่าของ NPV ที่ได้ ออกมาลบหรือต่ำกว่า 0 แสดงว่าการลงทุนตามโครงการนั้นจะไม่คุ้มค่า เกณฑ์นี้จึงนำมาใช้เพื่อช่วยในการตัดสินใจที่จะรับหรือปฏิเสธโครงการได้ (Cohn ; & Gesk. 1990: 65 – 72) ส่วนการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันดังกล่าว ดำเนินการได้ 2 วิธีด้วยกันคือเริ่มด้วยการปรับค่าของเวลาของค่าใช้จ่ายและของผลตอบแทนเป็นรายปีไปจนถึงตลอดอายุโครงการ เพื่อให้เป็นค่าในปัจจุบัน เมื่อนำมาหักลบกันจะได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ หรือจะคำนวณหาโดยนำค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของโครงการไปหักออกจากผลตอบแทนเป็นรายปีไปเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสุทธิหรือกระแสเงินสด (Cash Flow) ในแต่ละปีซึ่งก็คือคูณด้วย PWF หรือ $1/(1+i)^n$ ซึ่งค่าของ PWF ก็ดูได้จากตารางที่สำเร็จรูป เมื่อปรับค่าของเวลาแล้ว ก็จะได้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิหรือกระแสเงินสดเป็น

รายปีและเมื่อรวมเข้าด้วยกันทุกปีจะเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ หรือเรียกการวัดค่าโครงการแบบนี้ว่า “Discounted Cash Flow Method” อาจเขียนเป็นสูตรคำนวณ ดังนี้

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{(B_t - C_t)}{(1+i)^t}$$

กำหนดให้

- B_t = ผลตอบแทนจากโครงการในปีที่ t
- C_t = ค่าใช้จ่ายหรือเงินลงทุนของโครงการในปีที่ t
- i = อัตราดอกเบี้ยหรือค่าเสียโอกาสของเงินทุน
- n = อายุโครงการ (project life)
- t = ปีของโครงการมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง n

2.2 อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return หรือ IRR) อัตราผลตอบแทนของโครงการ หรืออัตราผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่ได้คิดลดเป็นค่าในปัจจุบันแล้วเท่ากัน (Eugene F. Brigham. 2001: 78 – 86) อัตราที่กล่าวถึงจึงเป็นอัตราความสามารถของเงินทุนที่จะก่อให้เกิดรายได้คุ้มกับเงินลงทุนเพื่อการนั้นพอดีหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือหาว่าอัตราส่วนลดตัวไหนที่จะทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเท่ากับศูนย์ เกณฑ์นี้จึงมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการหา NPV จะแตกต่างกันก็ตรงที่เปลี่ยนจาก i หรืออัตราดอกเบี้ยใน NPV มาเป็น r หรืออัตราส่วนลดใน IRR เท่านั้น การคำนวณหา IRR จึงอาจเริ่มด้วยการหักผลตอบแทนออกด้วยค่าใช้จ่ายเป็นปีๆ ไปตลอดช่วงอายุโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนสุทธิในแต่ละปี (จะปรากฏออกมาเป็นบวกหรือลบเป็นปีๆ ไป) หรือกระแสเงินสดหลังจากนั้นก็หาอัตราส่วนลดที่จะทำให้ผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (ซึ่งปรากฏออกมาเป็นบวกหรือลบ) รวมกันแล้วมีค่าเป็นศูนย์ วิธีการหาจึงเป็นวิธีการแบบทดลองหาไปเรื่อยๆ คือ เป็นแบบ Trial and Error สูตรที่ใช้ คือ

$$\sum_{t=0}^n \frac{B_t - C_t}{(1+IRR)^t} = 0$$

กำหนดให้

- B_t = ผลตอบแทนจากโครงการในปีที่ t
- C_t = ค่าใช้จ่ายหรือเงินลงทุนของโครงการในปีที่ t
- IRR = อัตราส่วนลดที่ทำให้ NPV เท่ากับ 0
- n = อายุโครงการ (project life)
- t = ปีของโครงการมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง n

เมื่อได้ IRR ออกมาแล้ว ก็นำไปเปรียบเทียบกับค่าเสียโอกาสของทุน ถ้า IRR ที่ได้ สูงกว่าค่าเสียโอกาสของทุน จะเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าแต่ถ้า IRR ที่ได้ต่ำกว่าค่าเสียโอกาสของทุนจะเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า การทดลองหาค่า r ซึ่งจะทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นศูนย์นั้นอาจ

เป็นเรื่องที่เสียเวลาและเป็นเหตุบังเอิญอยู่มาก ในทางปฏิบัติจริง ๆ เพื่อช่วยในการคำนวณหาค่า IRR ได้รวดเร็วขึ้นจึงอาจใช้วิธีลองเพิ่มและลดอัตราส่วนลด แล้วพิจารณาว่ามูลค่าปัจจุบันเป็นอย่างไร

ถ้าอัตราส่วนลด ตัวที่มีค่าต่ำที่เลือก ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นติดลบหรือน้อยกว่า 0 แสดงว่าอัตราส่วนลดตัวต่ำที่เลือกมีค่าสูงเกินไป หมายถึงต้องจ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินลงทุนแพงมากไม่คุ้มค่า

ถ้าอัตราส่วนลด ตัวที่มีค่าสูงที่เลือก ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่ามากกว่า 0 แสดงว่าอัตราส่วนลดตัวสูงที่เลือกมีค่าต่ำเกินไป หมายถึงเสียดอกเบี้ยเงินลงทุนไปแล้ว ในอัตรานี้ ผลประโยชน์ยังคงมากกว่าค่าใช้จ่าย

2.3 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio หรือ BCR Ratio) โครงการที่จะได้รับการยอมรับว่าเหมาะสมแก่การลงทุนควรมีมูลค่าผลประโยชน์ที่ได้หักลดแล้วมากกว่ามูลค่าของค่าใช้จ่ายที่ได้หักลดแล้ว (Bruce, C. 1976: 99 – 117) มีแบบการคำนวณดังนี้

$$B/C = \frac{\sum_{t=0}^n \frac{B_t}{(1+r)^t}}{\sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+r)^t}}$$

กำหนดให้

- B_t = รายได้/ผลประโยชน์จากโครงการในปีที่ t
- C_t = ค่าใช้จ่ายหรือเงินลงทุนของโครงการในปีที่ t
- r = อัตราดอกเบี้ยหรือค่าเสียโอกาสของเงินทุน
- n = อายุโครงการ (project life)
- t = ปีของโครงการมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง n

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจก็คือเลือกโครงการต่างๆ ที่มีค่า B/C เกินกว่า 1 ทั้งนี้เพราะเมื่อค่า B/C เกินกว่า 1 นั่นคือ ผลตอบแทนที่ได้จากโครงการจะมีค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไปในการนั้น

1.2 ประเภทของต้นทุน

ต้นทุนของโครงการ หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนในรูปของผลประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ เช่น ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ซึ่งอาจประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน เป็นต้น และค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะเป็นค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่ต้นทุนทางการเงิน (สมศักดิ์ มีทรัพย์หลาก. 2551: 227-232) ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของโครงการอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ต้นทุนที่วัดได้ (Tangible costs) หมายถึง ต้นทุนที่ตีค่าออกมาเป็นตัวเงินได้ว่ามีค่ามากน้อยเพียงใดในการดำเนินโครงการ เช่น ค่าที่ดิน ค่าเครื่องมือเครื่องจักร ค่าวัตถุดิบและค่าแรงงาน เป็นต้น ต้นทุนที่วัดได้ยังแบ่งออกได้ดังนี้

1.1 ต้นทุนทางตรง (Direct Cost) หมายถึง ต้นทุนที่ต้องจ่ายออกไปเป็นเงินสดเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตจากบุคคลอื่น เป็นต้นทุนที่มองเห็นได้ชัดเจนทั้งจำนวนเงินและปริมาณที่ใช้ เช่น วัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง หรือที่เรียกว่าต้นทุนชัดแจ้ง (explicit cost) ซึ่งก็คือต้นทุนทางบัญชีนั่นเอง (accounting cost) ต้นทุนนี้แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1.1.1 ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรเพื่อการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งเป็นพื้นฐานของการผลิต เช่น ค่าที่ดินและค่าพัฒนาที่ดิน ค่าก่อสร้างอาคาร ค่าจัดทำสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ค่าเครื่องมือเครื่องจักรต่าง ๆ

1.1.2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงาน เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นขณะที่เริ่มดำเนินโครงการเพื่อให้โครงการดำเนินไปได้

1.2 ต้นทุนทางอ้อม (Indirect Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายนอกโครงการ อันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการ ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์เรียกว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นภายนอก (externalities) โดยหลักการแล้วก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินโครงการหนึ่งโครงการใด จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการในอนาคต และหาทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นไว้ก่อน โอกาสที่จะเกิดผลกระทบภายนอกจะลดลงได้มาก

2. ต้นทุนที่วัดไม่ได้ (Intangible costs) หมายถึง ต้นทุนที่วัดออกมาเป็นตัวเงินไม่ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เมื่อดำเนินโครงการไปแล้ว จะมีผลกระทบต่อบุคคลอื่นหรือบุคคลที่สามที่อยู่นอกโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นผลกระทบทางด้านสังคม

นอกจากนี้ ยังแบ่งต้นทุนออกเป็นต้นทุนทางบัญชีกับต้นทุนค่าเสียโอกาส ดังนี้ (รัตนาสายคณิต. 2548: 159-163)

1. ต้นทุนทางบัญชี (Accounting Cost) หมายถึง รายจ่ายต่างๆ ที่องค์กรธุรกิจจ่ายไปเป็นค่าซื้อวัตถุดิบ ค่าแรงและเงินเดือน ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่า ค่าดอกเบี้ย ค่าขนส่ง ค่าซ่อมแซม บำรุงรักษาเครื่องจักร ค่าโฆษณา และค่าภาษีเป็นต้น และยังรวมถึงรายจ่ายที่มีได้จ่ายออกไปจริง แต่ต้องมีการประเมินขึ้น เช่น ค่าเสื่อมราคา ค่าขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น

2. ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) หมายถึง ต้นทุนที่เกิดจากการไม่ได้รับประโยชน์จากทางเลือกอื่นเนื่องจากกิจการได้ตัดสินใจดำเนินการอีกทางเลือกหนึ่ง ต้นทุนค่าเสียโอกาสเกิดขึ้นและนำไปใช้ได้หลายทางเลือก เมื่อได้ใช้ทรัพยากรไปในทางเลือกหนึ่งทำให้ไม่อาจนำไปใช้กับทางเลือกอื่นได้ทำให้พลาดโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากทางเลือกอื่นประโยชน์จากทางเลือกอื่นที่ดีที่สุดที่ไม่ได้รับนั้นจะถือเป็นต้นทุนของทางเลือกที่ดำเนินการนั้นด้วย

3. ต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อม ปัจจัยการผลิตแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ ปัจจัยทางตรง ปัจจัยทางอ้อม และปัจจัยทุน อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของนักบัญชีได้แบ่งต้นทุนออกเป็น 2 ชนิด คือ ต้นทุนทางตรง (Direct Cost) และต้นทุนทางอ้อม (Indirect Cost) ต้นทุนทางตรง หมายถึง ต้นทุนที่วัดหรือระบุหรือแยกออกมาได้ว่า มีส่วนเท่าใดในการผลิตผลผลิตแต่ละหน่วย เช่น วัตถุดิบที่ใช้ ชั่วโมงแรงงานที่ใช้ เวลาในการเดินเครื่องจักรในการผลิต เป็นต้น ซึ่งวัดและคำนวณออกมาเป็นตัวเงินได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายเท่าใดในการผลิตผลผลิตแต่ละหน่วย แต่รายจ่ายบางประเภทไม่อาจ

วัดหรือแยกได้อย่างแน่ชัดว่ามีส่วนอย่างแน่ชัดเท่าใดในการผลิตผลผลิตแต่ละหน่วยเช่น ค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้ในโรงงาน ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ ค่าใช้จ่ายในการบริหารสำนักงาน ค่าเสื่อมราคาเป็นต้น รายจ่ายเหล่านี้ถือเป็นต้นทุนทางอ้อม ต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมในทัศนะของนักบัญชีจึงแตกต่างกับต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรในทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์ ต้นทุนคงที่ในทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ต้นทุนในการจัดหาปัจจัยคงที่ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงได้ตามระดับของผลผลิต ดังนั้นเพื่อให้ต้นทุนในทัศนะของนักบัญชีสอดคล้องกับต้นทุนในทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์จึงต้องมีการแบ่งต้นทุนทางอ้อมในทัศนะของนักบัญชีออกเป็น 2 ส่วนคือ ต้นทุนทางอ้อมส่วนที่ผันแปรไปกับระดับของผลผลิต และต้นทุนทางอ้อมส่วนที่ไม่ผันแปรไปกับระดับของผลผลิต ดังนั้นเมื่อรวมต้นทุนทางตรงเข้ากับต้นทุนทางอ้อมส่วนที่ผันแปรไปกับระดับของผลผลิตก็จะได้ต้นทุนผันแปรในทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์

1.3 มาตรฐานของร้านยาคุณภาพ

เนื่องด้วยงานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ร้านยาทางด้านต้นทุนของร้านยาคุณภาพและผลประโยชน์ของโครงการ โดยต้นทุนและค่าใช้จ่ายของร้านยาคุณภาพที่ผ่านมาตรฐานและการรับรองของสภาเภสัชกรรม 5 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุนบริการเพื่อให้มีองค์ประกอบทางกายภาพที่เหมาะสมและสนับสนุนให้เกิดการบริการที่มีคุณภาพ โดยมีการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนที่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับการให้บริการ แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดระหว่างพื้นที่ที่ต้องปฏิบัติการโดยเภสัชกร และพื้นที่บริการอื่น ๆ มีการจัดหมวดหมู่ของยา ผลิตภัณฑ์สุขภาพ และการเก็บรักษาที่เอื้อต่อการรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนจัดหาอุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุนการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน

2. การบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ เป็นการประกันว่า กระบวนการบริหารจัดการจะเป็นไปตามกระบวนการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการ และป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพ มาตรฐานนี้ครอบคลุม บุคลากร กระบวนการคุณภาพที่มุ่งเน้นให้ร้านยามีกระบวนการและเอกสารที่ใช้เป็นหลักประกันคุณภาพบริการ

3. การบริการเภสัชกรรมที่ดีเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการให้บริการเภสัชกรรมบนพื้นฐานมาตรฐานวิชาชีพเภสัชกรรมอย่างมีคุณภาพ และก่อให้เกิดความพึงพอใจเกินความคาดหวังของผู้รับบริการ

4. การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และจริยธรรมเพื่อเป็นการควบคุมกำกับให้ร้านยาเกิดการปฏิบัติที่สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมุ่งหมายให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นไปตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

5. การให้บริการและการมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคมเพื่อให้ร้านยาให้บริการแก่ชุมชน ตลอดจนให้เกิดการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการดำเนินการค้นหา และแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องด้านยา และสุขภาพของชุมชนโดยตรง

การดำเนินการรับรองร้านยาเป็น “ร้านยาคุณภาพ” มีวิธีการดังนี้

1. ร้านยาที่สนใจจะสมัครเป็นร้านยาคุณภาพยื่นเอกสารแสดงความจำนง พร้อมแบบประเมินตนเองตามมาตรฐานร้านยา และชำระค่าธรรมเนียม 3,000 บาท (ทั้งนี้เงินส่วนใหญ่จะถูกใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าที่พัก ของผู้เยี่ยมสำรวจจากส่วนกลาง)
2. สมาเภัชกรรมจัดคณะเยี่ยมสำรวจเพื่อรับรองคุณภาพร้านยา โดยมีหนังสือแจ้งให้ทราบอย่างเป็นทางการตามกำหนดการที่ได้ตกลงกับร้านยาไว้
3. คณะผู้สำรวจร้านยาจะลงพื้นที่ โดยเน้นบทบาทที่การเก็บหลักฐาน ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ร่วมกับข้อมูลตามแบบประเมินตนเองที่ร้านยาส่งเข้ามา ตลอดจนการให้คำแนะนำในการปรับปรุงร้าน บนแนวความคิดด้านกระบวนการคุณภาพ หลักในการบริหารจัดการความเสี่ยง พร้อมกับให้ข้อแนะนำที่ควรปรับปรุงก่อนที่จะเป็นร้านยาคุณภาพ
4. ร้านยาส่งหลักฐานการปรับปรุงตามที่คณะผู้เยี่ยมสำรวจได้ให้คำแนะนำ เข้ามาที่สภาเภสัชกรรม ซึ่งหลักฐานการปรับปรุงและรายงานจากคณะเยี่ยมสำรวจนี้จะถูกนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการรับรองคุณภาพร้านยาเพื่อพิจารณารับรองเป็น “ร้านยาคุณภาพ” ต่อไป

1.4 ข้อแตกต่างระหว่างร้านยาคุณภาพกับร้านยาทั่วไป

ข้อแตกต่างระหว่างร้านยาคุณภาพกับร้านยาทั่วไป มีดังนี้ (สำนักงานโครงการพัฒนาร้านยา, 2550)

1. มีเครื่องหมายร้านยาคุณภาพ แสดงที่ด้านหน้าร้านยา
2. มีเภสัชกรให้บริการทุกวัน ในช่วงเวลาที่มีป้ายบอกเด่นชัด
3. ผู้รับบริการแยกแยะได้ว่าผู้ที่ให้บริการนั้นเป็นเภสัชกรหรือผู้ช่วย
4. เภสัชกรจะช่วยเลือกยาที่เหมาะสมปลอดภัย แต่ไม่ตามใจผู้รับบริการหากเลือกซื้อยาที่ไม่เหมาะสมหรืออันตราย
5. มีการบอกชื่อยา สรรพคุณ วิธีใช้ คำเตือน ข้อบ่งชี้ในการใช้ยาโดยระบุบนซองยาและฉลากให้ความรู้เพิ่มเติม
6. เภสัชกรจะให้คำแนะนำการใช้ยาและเรื่องปัญหาสุขภาพ
7. มีแฟ้มเก็บประวัติการใช้ยาสำหรับผู้เป็นโรคเรื้อรังที่ต้องมารับบริการต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัยจากการใช้ยา
8. ในกรณีผู้ป่วยเป็นโรคและมีอาการที่มากเกินความสามารถของเภสัชกรให้การดูแลรักษาจะมีการส่งต่อให้แพทย์ดูแล

9. มีสื่อให้ความรู้ด้านสุขภาพ และมีประกาศสิทธิผู้ป่วยให้เห็นชัดเจน

10. มีการจัดยาเป็นหมวดหมู่ให้รู้ว่ายาดื้อเข้าไปใช้ได้ด้วยตัวเองและยาใดมีอันตรายต้องให้เภสัชกรช่วยเหลือ

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับร้านยาคุณภาพ

ระพีพรรณ ฉลองสุข (2550) ทำการศึกษาเรื่อง การสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการร้านยาต่ออุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านยาที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการฯ 53 คน ในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2549 ผู้ประกอบการร้านยามีอายุเฉลี่ย 44.1 ± 11.9 ปี ร้อยละ 54.5 เป็นเพศชาย ร้อยละ 61.8 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 49.1 ดำเนินธุรกิจร้านยามาเป็นเวลาไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 43.6 เป็นเภสัชกร ร้อยละ 79.6 มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ อย่างถูกต้อง (ส่วนใหญ่เป็นเภสัชกร) โดยมีเพียงร้อยละ 37.7 ที่สนใจพัฒนาร้านยาเพื่อเข้าร่วมโครงการฯ อุปสรรคสำคัญที่ผู้ประกอบการยังไม่เข้าร่วมโครงการฯ คือ การจัดให้มีเภสัชกรปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลาขณะเปิดทำการ (ร้อยละ 64.2) การลงทุนเพื่อปรับปรุงสถานที่ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานร้านยา (ร้อยละ 56.6) ทั้งนี้อุปสรรคเหล่านี้พบในกลุ่มผู้ประกอบการที่ไม่ใช่เภสัชกรมากกว่ากลุ่มเภสัชกร นอกจากนี้ ร้อยละ 47.2 ไม่แน่ใจในระบบกำกับดูแลให้ร้านยาที่ผ่านการรับรองว่าจะดำรงคุณภาพได้ตลอดไป ร้อยละ 32.1 ไม่เชื่อมั่นในระบบการตรวจประเมิน ร้อยละ 26.4 ระบุว่าปัญหาที่ทำให้ยังไม่เข้าร่วมโครงการฯ คือผลตอบแทนทางธุรกิจโดยเห็นว่าการเข้าร่วมไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในเชิงธุรกิจ ไม่ช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของร้านยา ดังนั้นการดำเนินโครงการฯ ควรต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ “ร้านยาคุณภาพ” ให้เป็นที่รับทราบกันอย่างกว้างขวางในกลุ่มผู้บริโภคและผู้ประกอบการร้านยา โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคทราบถึงประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นจากการใช้บริการร้านยาคุณภาพ หากผู้บริโภคตระหนักถึงความสำคัญของร้านยาคุณภาพแล้ว ผู้บริโภคจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเรียกร้องให้ร้านยาต้องพัฒนาเป็นร้านยาคุณภาพ นอกจากนี้ มาตรการต่าง ๆ ที่นำมาใช้นั้นต้องคำนึงถึงผลตอบแทนในเชิงของธุรกิจที่ร้านยาจะได้รับเป็นสำคัญ จึงจะเป็นสิ่งจูงใจให้ร้านยาเข้าร่วมโครงการฯ

ปัทมพร กาญจนฉายา (2552) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการร้านยาเกี่ยวกับโครงการร้านยาคุณภาพ ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นในมุมมองของผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยทำการสำรวจร้านยาจำนวนทั้งสิ้น 220 ร้าน จากจำนวนทั้งหมด 535 ร้าน ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการร้านยาทั่วไปเกี่ยวกับโครงการร้านยาคุณภาพและเพื่อทราบแนวทางไปปรับปรุงนโยบายโครงการร้านยาคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับของผู้ประกอบการร้านยาทั่วไปมากขึ้น จากการนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ประมวลผลในเชิงสถิติพบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ

มาตรฐานการให้บริการ การมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม (ร้อยละ 97.27) ส่วนมาตรฐานข้อที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุดคือการที่ต้องมีเภสัชกรประจำร้านตลอดเวลาทำการ (ร้อยละ 53.18) และมีร้านยาที่พร้อมเข้าร่วมโครงการ (ร้อยละ 49.55) ส่วนร้านที่ไม่พร้อมเข้าร่วมโครงการเป็นเพราะการปรับปรุงร้านให้เป็นไปตามมาตรฐานจำเป็นต้องใช้งบประมาณการปรับปรุงร้านและการจ้างเภสัชกรอยู่ตลอดเวลาทำการ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพนั้นคือทำให้บริการมีคุณภาพมากขึ้น (ร้อยละ 46.02) ผลกระทบคือเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 39.09)

ธัญชัย ชมพู (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเชิงเศรษฐศาสตร์ในการเข้าร่วมเป็นร้านยาคุณภาพในโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพของสภาเภสัชกรรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาของต้นทุนส่วนเพิ่มและผลประโยชน์ส่วนเพิ่มในการเข้าร่วมเป็นร้านยาคุณภาพจากร้านยาคุณภาพที่เป็นของหน่วยงานของภาครัฐและร้านยาคุณภาพที่เป็นของเอกชนอย่างละ 1 แห่ง โดยต้นทุนส่วนเพิ่ม ประกอบด้วยต้นทุนขัดแย้งคือต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรรวมเท่ากับ 131,900.84 บาทต่อปี ต้นทุนค่าเสียโอกาสประกอบด้วยผลตอบแทนของเภสัชกรที่เป็นเจ้าของกิจการในทางเลือกอื่น ค่าส่งเสริมการตลาดของบริษัทฯ และดอกเบี้ยของเงินทุนรวมเท่ากับ 299,647.50 บาทต่อปี รวมเป็นต้นทุนส่วนเพิ่มทั้งสิ้นเท่ากับ 431,548.34 บาท ส่วนผลประโยชน์ส่วนเพิ่มในการเข้าร่วมเป็นร้านยาคุณภาพ คือสิทธิประโยชน์ด้านต่างๆของร้านยาคุณภาพ ที่ไม่อาจวัดออกมาเป็นรูปตัวเงินได้

ผลการศึกษาเภสัชกรผู้ปฏิบัติงานในร้านยาในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 58.0 ยังไม่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา สำหรับเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยาในอนาคต คือต้องการยกระดับร้านยาให้ได้เป็นร้านยาคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 76.0 และเหตุผลในการไม่เข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา คือมาตรฐานของร้านยาคุณภาพมีความละเอียดและรัดกุมมาก ซึ่งยากแก่การปฏิบัติจริงได้ คิดเป็นร้อยละ 66.0 ข้อเสนอแนะด้านความช่วยเหลือจากสภาเภสัชกรรมเพื่อให้เกิดร้านยาคุณภาพ คือ การเพิ่มสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับของร้านยาคุณภาพ เมื่อได้รับการรับรองจากสภาเภสัชกรรม ส่วนข้อเสนอแนะด้านสิทธิประโยชน์ที่ควรได้รับของร้านยาคุณภาพที่ต้องการมากที่สุด คือ การได้รับผลตอบแทนในเงินวิชาชีพเภสัชกรรม

กฤษฎา วงษา (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพของร้านยาทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าของกิจการร้านยาไม่ค่อยให้ความสนใจในการเข้าร่วมโครงการ อาจเป็นผลมาจากการที่ต้องมีการลงทุนทางด้านบุคลากร งบประมาณเพิ่มขึ้น แต่ผลประโยชน์ที่ได้รับกลับไม่มีความชัดเจน ส่วนในด้านของประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพซึ่งมีผลต่อทัศนคติ ปรากฏว่าเภสัชกรรุ่นใหม่มักจะได้รับการปลูกฝังให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของโครงการร้านยาคุณภาพ จึงส่งผลให้เภสัชกรรุ่นใหม่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำร้านยาคุณภาพ สนใจที่จะเข้าร่วมโครงการมากกว่าเภสัชกรที่สำเร็จการศึกษามานานแล้ว ในทางกลับกัน เภสัชกรที่มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการร้านยามา

นาน จะไม่ให้ความสำคัญกับโครงการร้านยาคุณภาพมากนัก เนื่องจากประชาชนที่มารับบริการไม่เห็นความสำคัญและความแตกต่างระหว่างร้านยาคุณภาพและร้านยาทั่วไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน

เรวัต หล่อดำรงเกียรติ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินความคุ้มค่าของการแปรรูปผลไม้แช่แข็งโดยวิธีการแช่แข็งแบบเหือดแห้ง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การแปรรูปผลไม้แช่แข็งโดยวิธีการแช่แข็งแบบเหือดแห้ง (Vacuum Freeze Drying) ข้อมูลที่ใช้ประเมินความคุ้มค่า คือ ต้นทุนของการผลิตผลไม้จำนวน 8 ชนิด ได้แก่ ทุเรียน มังคุด เงาะ กล้วย ลำไย มะม่วง ขนุนและสับปะรด โดยศึกษาในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี 2546-ปี 2550 การวิเคราะห์ข้อมูล กระทำโดยวิธีการพรรณนา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การแปรรูปผลไม้แช่แข็งแบบเหือดแห้งมีความคุ้มค่า ทั้งในกรณีที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.25 , 2.25 และ 15.00 โดยมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นบวก อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนมีค่ามากกว่า 1 อัตราผลตอบแทนภายในมีค่ามากกว่าอัตราคิดลดที่กำหนด ระยะเวลาคืนทุนภายใน 5.42 ปี ในกรณีที่ไม่คิดมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ส่วนในกรณีที่คิดมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีระยะเวลาคืนทุนภายใน 5.66 ปี (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.25) 5.50ปี (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.25) และ 6.14 ปี (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15.00) ตามลำดับ

วิศิษฐ์ พงศ์วรทรัพย์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบต้นทุนระหว่างการขายสถานีไฟฟ้าย่อยเดิมกับการสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยใหม่ของการไฟฟ้านครหลวงในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษารูปได้ว่า ความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าและกำลังการส่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าของสถานีไฟฟ้าย่อยทั้งหมดในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการตั้งแต่ พ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2550 มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นทุกปีเท่ากับร้อยละ 3.13 โดยใน พ.ศ.2550 มีปริมาณการใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 6,559.21 เมกกะวัตต์เออร์ โดยการส่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าใน พ.ศ.2550 ยังคงรองรับความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าได้อย่างเพียงพอ แต่เมื่อพิจารณาการใช้พลังงานไฟฟ้าในอนาคตจากการพยากรณ์การใช้พลังงานไฟฟ้าพบว่าอัตราเพิ่มขึ้น ในขณะที่ระบบส่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าที่มีอยู่เดิมจะไม่ส่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าได้เพียงพอกับความต้องการใช้ไฟฟ้าในปี พ.ศ.2556 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายในของการขายสถานีไฟฟ้าย่อยเดิมมีค่าและสัดส่วนสูงกว่าการสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยใหม่ทั้งในกรณีที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องคงที่และในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงของราคาขายพลังงานไฟฟ้า ปริมาณความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้า และราคาของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อย ปัจจัยราคาขายพลังงานไฟฟ้ามีความไวสูงที่สุดในการส่งผลให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายในมีค่าลดลง รองลงมาคือปริมาณความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าและราคาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยตามลำดับ

สัญญา อนุสัญญาปกรณ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจร้านยาคุณภาพในจังหวัดนครปฐม ผลการวิเคราะห์ พบว่า โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 863,664 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (BCR) เท่ากับ 1.2 มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2.136 ปี อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 99.91 แสดงว่าโครงการธุรกิจร้านยาคุณภาพให้ผลคุ้มค่าในการลงทุน การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ ได้ทำการวิเคราะห์ 2 กรณี ที่ไม่คุ้มค่าในการลงทุน คือ ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 18 และค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 21 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กรณีที่ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 18 และค่าใช้จ่ายคงที่ พบว่า โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ -38,521 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (BCR) เท่ากับ 0.99 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 5.056

2. กรณีที่ผลตอบแทนคงที่ และค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 21 พบว่า โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ -40,064 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (BCR) เท่ากับ 0.99 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 5.5

จากการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการทั้ง 2 กรณี แสดงให้เห็นว่าโครงการธุรกิจร้านยาคุณภาพในจังหวัดนครปฐม ให้ผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่าในการลงทุนเมื่อผลตอบแทนลดลงถึงร้อยละ 18 และค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 21

วโรพร ธารักษ์สกุล (2554) ศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนในธุรกิจบ้านจัดสรร ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเท่ากับ 169.36 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86.42 และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเท่ากับ 26.61 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.58 รวมต้นทุนของโครงการทั้งสิ้น 195.97 ล้านบาท ด้านรายรับจากการขายบ้านของโครงการเท่ากับ 208.752 ล้านบาท ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ให้ผลตอบแทนคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 30.92 ล้านบาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.21 เท่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการเท่ากับร้อยละ 76 และมีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 1 ปี 7 เดือน การทดสอบความอ่อนไหว พบว่าถ้าผลตอบแทนที่ต่ำกว่าเป้าหมายไม่เกินร้อยละ 50 โครงการจะยังคุ้มค่าและน่าสนใจลงทุนอยู่ ถึงแม้ว่าค่าใช้จ่ายในการลงทุนจะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.6 และ 6.7 แม้ว่าโครงการมีผลตอบแทนที่ดีและน่าสนใจลงทุนอยู่ก็ตามแต่ค่าใช้จ่ายในการลงทุนไม่ควรเกินที่ร้อยละ 25 เพราะจะทำให้โครงการเสี่ยงกับการขาดทุนและไม่น่าสนใจในการลงทุน

กัญญ์พิชญา รัตนชัยวรพล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนก่อสร้างคอนโดมิเนียมบริเวณแนวเส้นทางรถไฟฟ้า BTS ตั้งแต่สถานีพร้อมพงษ์ถึงสถานีเอกมัย ผลการศึกษาสรุปได้ว่าการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการเมื่อโครงการมียอดขายร้อยละ 100 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 7.30 อัตราคิดลด ร้อยละ 5.93 พบว่า โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ 415,287,617.19 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ 1.39 เท่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับร้อยละ 31.97 และระยะเวลาคืนทุนของโครงการเท่ากับ 2 ปี 5 เดือน การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน

ด้านรายรับลดลงได้ ร้อยละ 28.16 ด้านต้นทุนเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 39.21 กรณีเมื่อโครงการขายห้องชุดไม่ได้หมดภายในระยะเวลา 3 ปี เมื่อใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 10.30 อัตราคิดลดร้อยละ 8.03 พบว่า โครงการมีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2 ปี 10 เดือน มูลค่าปัจจุบันทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 70,348,778.89 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 1.08 เท่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการทางเศรษฐศาสตร์เท่ากับร้อยละ 17.01 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายรับสามารถลดลงได้ร้อยละ 7.17 ด้านต้นทุนอาจเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 7.72

ตาราง 1 สรุปผลการศึกษาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชื่อเรื่อง	ผู้วิจัย	วิธีการวิจัย	ผลของงานวิจัย
การสำรวจความคิดเห็น ของผู้ประกอบการร้าน ยาต่ออุปสรรคในการเข้า ร่วมโครงการร้านยา คุณภาพ	ระพีพรรณ ฉลองสุข	แบบสอบถาม และวิเคราะห์ ข้อมูลหา ค่าความถี่และ ร้อยละ	ปัญหาที่ทำให้ยังไม่เข้าร่วม โครงการฯ คือผลตอบแทนทางธุรกิจ ที่จะได้รับการเข้าร่วมโครงการฯ การเข้าร่วมไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจใน เชิงธุรกิจ ไม่ช่วยเพิ่มศักยภาพใน การแข่งขันของร้านยา
ความคิดเห็นของผู้ ประกอบร้านยาเกี่ยวกับ โครงการร้านยาคุณภาพ	ปัทมพร กาญจนฉายา	แบบสอบถาม และวิเคราะห์ ข้อมูล หาค่าความถี่ และร้อยละ	ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับมาตรฐานการ ให้บริการ การมีส่วนร่วมในชุมชน และสังคม (ร้อยละ 97.27) ส่วนข้อที่ ไม่เห็นด้วยมากที่สุดคือการมีเภสัช กรประจำร้านตลอดเวลาทำการ (ร้อยละ 53.18) และมีร้านยาที่พร้อม เข้าร่วมโครงการ (ร้อยละ 49.55) ร้านที่ไม่พร้อมเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากในการที่จะปรับปรุงร้านให้ เป็นไปตามมาตรฐานจำเป็นต้องใช้ งบประมาณการปรับปรุงร้านและ การจ้างเภสัชกรอยู่ตลอดเวลาทำ การ
การตัดสินใจเชิง เศรษฐศาสตร์ในการเข้า ร่วมเป็นร้านยาคุณภาพ ในโครงการพัฒนาและ รับรองคุณภาพของสภา เภสัชกรรมในอำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่	ธัญชัย ชมพู	แบบสอบถาม และวิเคราะห์ ข้อมูลหา ค่าความถี่และ ร้อยละ	ร้อยละ 58.0 ยังไม่ตัดสินใจเข้าร่วม โครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพ ร้านยาเนื่องจากมาตรฐานของร้าน ยาคุณภาพมีความละเอียดและ รัดกุมมาก ซึ่งยากแก่การปฏิบัติ จริงได้ คิดเป็นร้อยละ 66.0
ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคใน การเข้าร่วมโครงการร้าน ยาคุณภาพของร้านยา ทั่วไปในเขต กรุงเทพมหานครฝั่ง ธนบุรี	กฤษฎา วงษา	แบบสอบถาม และวิเคราะห์ ข้อมูลหา ค่าความถี่และ ร้อยละ	เจ้าของกิจการร้านยาไม่ค่อยให้ ความสนใจในการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ต้องลงทุน ด้านบุคลากร งบประมาณเพิ่มขึ้น แต่ผลประโยชน์ที่ได้รับกลับไม่มี ความชัดเจน

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้วิจัย	วิธีการวิจัย	ผลของงานวิจัย
การเปรียบเทียบต้นทุนระหว่างขยายสถานีไฟฟ้าย่อยเดิมกับการสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยใหม่ของการไฟฟ้านครหลวง ใน จังหวัดสมุทรปราการ	วิศิษฐ์ พงศ์วรทรัพย์	วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าความถี่และร้อยละ - NPV - B/C Ratio - IRR	ความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าและกำลังการส่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าของสถานีไฟฟ้าย่อยมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นทุกปีเท่ากับร้อยละ 3.13 มูลค่าปัจจุบันสุทธิอัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายในของการขยายสถานีไฟฟ้าย่อยเดิมมีค่าและสัดส่วนสูงกว่าการสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยใหม่ทั้งในกรณีที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องคงที่และในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงของราคาขายพลังงานไฟฟ้า ปริมาณความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้า และราคาของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อย ปัจจัยราคาขายพลังงานไฟฟ้ามีความไวสูงที่สุดในการส่งผลให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิอัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายในมีค่าลดลง
ความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจร้านยาคุณภาพในจังหวัดนครปฐม	สัณชัย อนุลักษณ์ปกรณ์	- NPV - B/C Ratio - IRR - PB	โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 863,664 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (BCR) เท่ากับ 1.2 มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2.136 ปี อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 99.91 แสดงว่าโครงการธุรกิจร้านยาคุณภาพให้ผลคุ้มค่าในการลงทุน

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้วิจัย	วิธีการวิจัย	ผลของงานวิจัย
การประเมินความคุ้มค่าของการแปรรูปผลไม้แช่แข็งโดยวิธีการแช่แข็งแบบเหือดแห้ง	เรวัต หล่อดำรงเกียรติ	- NPV - B/C Ratio - IRR - PB	การแปรรูปผลไม้แช่แข็งแบบเหือดแห้งมีความคุ้มค่า ทั้งในกรณีที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.25 , 2.25 และ 15.00 โดยมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นบวก อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนมีค่ามากกว่า 1 อัตราผลตอบแทนภายในมีค่ามากกว่าอัตราคิดลดที่กำหนด ระยะเวลาคืนทุนภายใน 5.42 ปี ในกรณีที่ไม่นับมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ส่วนในกรณีที่คิดมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีระยะเวลาคืนทุนภายใน 5.66 ปี (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.25) 5.50ปี (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.25) และ 6.14 ปี (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15.00) ตามลำดับ
ความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนในธุรกิจบ้านจัดสรร ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ	วโรพร ธารักษ์สกุล	- NPV - B/C Ratio - IRR - PB	การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ให้ผลตอบแทนคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 30.92 ล้านบาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.21 เท่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการเท่ากับร้อยละ 76 และมีระยะเวลาในการคืนทุนเท่ากับ 1 ปี 7 เดือน การทดสอบความอ่อนไหวพบว่าผลตอบแทนที่ต่ำกว่าเป้าหมายไม่ควรเกินร้อยละ 50

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้วิจัย	วิธีการวิจัย	ผลของงานวิจัย
ความเป็นไปได้ของ โครงการลงทุนก่อสร้าง คอนโดมิเนียมบริเวณ แนวเส้นทางรถไฟฟ้า BTS ตั้งแต่สถานีพร้อม พงษ์ถึงสถานีเอกมัย	กัญญ์พิจญา รัตนชัยวรพล	- NPV - B/C Ratio - IRR - PB - Sensitive Analysis	เมื่อโครงการมียอดขายร้อยละ 100 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 7.30 อัตราคิดลดร้อยละ 5.93 พบว่า NPV เท่ากับ 415,287,617.19 บาท BCR เท่ากับ 1.39 เท่า IRR ร้อยละ 31.97 และ PB เท่ากับ 2 ปี 5 เดือน SVT_B ร้อยละ 28.16 SVT_C ได้ร้อยละ 39.21 กรณีเมื่อ โครงการขายห้องชุดได้ไม่หมด ภายในระยะเวลา 3 ปี เมื่อใช้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 10.30 อัตราคิดลดร้อยละ 8.03 พบว่า PB เท่ากับ 2 ปี 10 เดือน NPV เท่ากับ 70,348,778.89 บาท BCR เท่ากับ 1.08 เท่า IRR เท่ากับร้อยละ 17. SVT_B สามารถ ลดลงได้ร้อยละ 7.17 SVT_C สามารถเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 7.72

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง
2. การกำหนดขอบเขตการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาความคุ้มค่าของการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพนั้นจะนำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับต้นทุนของร้านยาคุณภาพตัวอย่างมาวิเคราะห์โดยเลือกจากกลุ่มตัวอย่างจากร้านยาตัวอย่างที่มีลักษณะของโครงการที่เป็นเภสัชกรและเป็นเจ้าของบริหารกิจการด้วยตนเองในเขตรังสิต จ.ปทุมธานี โดยสามารถแบ่งข้อมูลออกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ลงทุนในโครงการเกี่ยวกับต้นทุนของร้านยาที่เป็นสมาชิกของสภาเภสัชกรรมแล้วนำมาวิเคราะห์
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยรวบรวมข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ หนังสือ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์และเอกสารทางวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องได้ตีพิมพ์เผยแพร่ เช่น วารสารเภสัชกรรม เป็นต้น

2. การกำหนดขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาต้นทุนของร้านขายยาคุณภาพ เนื่องจากการเข้าเป็นร้านยาคุณภาพตามกฎหมายและข้อบังคับของสภาเภสัชกรรมนั้นมีข้อจำกัดหลายๆ ประการ ทำให้มีต้นทุนที่เป็นมาตรฐานมากกว่าร้านขายยาทั่วไป จึงได้กำหนดขอบเขตของการค้นคว้าไว้ ดังนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับร้านขายยาคุณภาพโดยจะทำการศึกษาตามระยะเวลาของโครงการที่เปิดซึ่งจะมีระยะเวลาโครงการเท่ากับ 5 ปี
2. การศึกษาถึงเกณฑ์ตัดสินใจเลือกลงทุน คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV : Net Present Value) อัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR : Benefit - Cost Ratio) และอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR : Internal Rate of Return) จะทำการจัดทำงบประมาณการรายได้ งบประมาณการรายจ่าย งบประมาณการกระแสเงินสดและคำนวณหาค่า NPV IRR และ BCR ของการลงทุนเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพ
3. การศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบต้นทุนของร้านยาคุณภาพจะพิจารณาแยกเป็นต้นทุนทางด้านการเงินและต้นทุนทางด้านเศรษฐศาสตร์

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนในการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ ได้มาจากการสัมภาษณ์โดยมีการสัมภาษณ์กับผู้ดำเนินโครงการโดยตรงในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้วิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ

(2) **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** ผู้วิจัยทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการจากสื่อสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต วารสารและงานวิจัยทางเภสัชกรรม ประกอบไปด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติต่าง ๆ อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการร้านยาต่ออุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพ เป็นต้น

4.การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ระยะเวลาคืนทุน อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน และการวิเคราะห์ความอ่อนไหวเพื่อนำข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกโครงการ โดยจะทำการเปรียบเทียบผลประโยชน์และต้นทุนของโครงการ ซึ่งผลประโยชน์และต้นทุนของโครงการจะเกิดขึ้นในระยะเวลาต่าง ๆ กันตลอดอายุโครงการ ว่าจะให้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่โดยอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยใช้วิธีการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

ทำการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนของร้านยาคุณภาพโดยการสัมภาษณ์และนำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อประมาณการต้นทุนและผลประโยชน์จากโครงการของร้านยาคุณภาพโดยนำผลที่ได้จากการคำนวณมาวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าของโครงการโดยวิเคราะห์ความคุ้มค่าเป็น 2 กรณี คือ การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์และการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน โดยมีข้อตกลงในการวิจัยทั้ง 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์

1. ระยะเวลาโครงการ 5 ปี
2. เงินทุนส่วนตัวของเจ้าของร้อยละ 100
3. พิจารณาถึงค่าเสียโอกาส

กรณีที่ 2 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน

1. ระยะเวลาโครงการ 5 ปี
2. เงินทุนส่วนตัวของเจ้าของร้อยละ 100
3. ไม่พิจารณาถึงค่าเสียโอกาส

ขั้นตอนที่ 2

นำข้อมูลต้นทุนและผลประโยชน์ต่างๆที่ได้มาคำนวณและจัดทำงบประมาณการรายได้ งบประมาณการรายจ่าย งบประมาณการกระแสเงินสด และคำนวณการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนและวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการโดยใช้เกณฑ์วัดความคุ้มค่าของการลงทุน ดังนี้

- 1.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (NPV : Net Present Value)
- 1.2 อัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR : Benefit - Cost Ratio)
- 1.3 อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR : Internal Rate of Return)
- 1.4 Payback Period
- 1.5 การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)

ในการคำนวณหาอัตราคิดลดของโครงการสามารถทำได้โดยการใช้สูตร

$$k_e = w_d k_d + w_r k_r$$

- โดยที่
- k_e = ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก หรืออัตราคิดลดที่เหมาะสม
 - w_d = สัดส่วนเงินลงทุนจากการกู้ยืม
 - k_d = ต้นทุนเงินทุนจากการกู้ยืม หรือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้
 - w_r = สัดส่วนเงินลงทุนจากผู้ประกอบการ
 - k_r = ต้นทุนเงินลงทุนของผู้ประกอบการ หรือ อัตราผลตอบแทนที่ผู้ประกอบการต้องการ

สำหรับโครงการที่นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ เป็นสัดส่วนเงินลงทุนของผู้ประกอบการทั้งหมดคือร้อยละ 100 ผู้ประกอบการต้องการผลตอบแทนขั้นต่ำเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำจากธนาคารพาณิชย์ 24 เดือน มีอัตราผลตอบแทน ร้อยละ 2.75 ต่อปี สามารถนำมาคำนวณหาอัตราคิดลดได้ดังนี้

$$k_e = w_d k_d + w_r k_r$$

$$k_e = (0) + (100 \times 2.75\%)$$

$$k_e = 2.75$$

ดังนั้น สำหรับการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ที่มีการลงทุนในส่วนของเจ้าของทั้งหมด (ร้อยละ 100) จะได้อัตราคิดลดถัวเฉลี่ยที่ร้อยละ 2.75

1.1 สูตรการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (Net Present Value : NPV)

(Cohn ; & Gesk. 1990: 65 – 72)

$$NPV = PVB - PVC$$

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{B_t - C_t}{(1+r)^t}$$

โดยที่	NPV	=	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ
	PVB	=	มูลค่าปัจจุบันของรายได้รวม
	PVC	=	มูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายรวม
	B_t	=	รายได้ของโครงการในปีที่ 0 ถึงปีที่ 5
	C_t	=	รายจ่ายของโครงการในปีที่ 0 ถึงปีที่ 5
	n	=	ช่วงอายุของโครงการเท่ากับ 5 ปี
	r	=	อัตราคิดลดเท่ากับ 2.75

เกณฑ์การวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิของร้านยาคุณภาพ คือ จะเลือกลงทุนโครงการที่มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่สูงและมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0

1.2 สูตรการคำนวณอัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit/Cost Ratio :

BCR) (Bruce, C. 1976: 99 – 117)

$$BCR = \frac{PVB}{PVC}$$

$$BCR = \frac{\sum_{t=0}^n \frac{B_t}{(1+r)^t}}{\sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+r)^t}}$$

โดยที่	PVB	=	มูลค่าปัจจุบันของรายได้รวม
	PVC	=	มูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายรวม
	B_t	=	รายได้ของโครงการในปีที่ 0 ถึงปีที่ 5
	C_t	=	รายจ่ายของโครงการในปีที่ 0 ถึงปีที่ 5
	n	=	ช่วงอายุของโครงการเท่ากับ 5 ปี
	r	=	อัตราคิดลดเท่ากับ 2.75
	BCR	=	อัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์ต่อต้นทุน

เกณฑ์การวิเคราะห์อัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์ต่อต้นทุนของร้านยาคุณภาพ คือ จะเลือกลงทุนโครงการที่มีอัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์ต่อต้นทุนที่สูงและมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1

1.3 สูตรการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return : IRR) (Eugene F. Brigham. 2001: 78 – 86)

$$\sum_{t=0}^n \frac{B_t - C_t}{(1+IRR)^t} = 0$$

โดยที่ B_t = รายได้ของโครงการในปีที่ 0 ถึงปีที่ 5
 C_t = รายจ่ายของโครงการในปีที่ 0 ถึงปีที่ 5
 n = ช่วงอายุของโครงการเท่ากับ 5 ปี
 IRR = อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ

เกณฑ์การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในของร้านยาคุณภาพ คือ จะเลือกลงทุนโครงการที่มีอัตราผลตอบแทนภายในที่มีค่ามากกว่าต้นทุนของเงินทุน

1.4 วิธีคำนวณระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) (ชูชีพ พิพัฒนศิริ. 2544: 64 – 71)

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการลงทุน}}{\text{ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต่อปี}}$$

1.5 การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ (Sensitive Analysis)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการคือการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการจะทำให้ผู้ประเมินโครงการทราบว่า หากมีตัวแปรใดที่ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้จะมีผลกระทบต่อผลตอบแทนสุทธิของโครงการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อที่จะได้หาแนวทางในการควบคุมป้องกันตัวแปรต่างๆ เหล่านั้นเพื่อให้การดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์จะแสดงให้เห็นว่าโครงการมีความคล่องตัว และทนต่อความเสี่ยงได้มากน้อยเท่าใด วิธีการวิเคราะห์ความอ่อนไหวมีขั้นตอนเหมือนกับการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการโดยสมมุติให้มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เช่น ถ้าอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นมีผลกระทบต่อราคาวัตถุดิบทำให้ต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้น เป็นต้น โดยการวิเคราะห์ความอ่อนไหวจะกำหนดให้ปัจจัยทางด้านต้นทุนและผลตอบแทนเปลี่ยนแปลง

อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ความอ่อนไหวจำเป็นต้องกำหนดหรือสมมติอัตราการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรเป็นค่าร้อยละขึ้นมาโดยการสุ่มตัวเลข แต่เพื่อความรวดเร็วและแม่นยำ ผู้วิจัยจึงเลือกทำการทดสอบค่าความเปลี่ยนแปลง (Switching Value Test) เพื่อหาค่าร้อยละที่จะนำมาใช้ โดยใช้การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (SVT) มี 2 กรณี ได้แก่

1.การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านผลตอบแทน (SVT_B) หมายความว่า ผลตอบแทนโครงการจะลดลงได้ร้อยละเท่าไรก่อนที่จะทำให้ NPV มีค่าเท่ากับศูนย์ มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$SVT_B = \frac{NPV \times 100}{PVB}$$

โดยที่ SVT_B = การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านผลประโยชน์
 NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ
 PVC = มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน

2.การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านต้นทุน (SVT_C) หมายความว่า ต้นทุนโครงการ จะเพิ่มขึ้นได้ร้อยละเท่าไรก่อนที่จะทำให้ NPV มีค่าเท่ากับศูนย์ มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$SVT_C = \frac{NPV \times 100}{PVC}$$

โดยที่ SVT_C = การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านผลต้นทุน
 NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ
 PVB = มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์

ถ้า SVT_B หรือ SVT_C ที่คำนวณได้มีค่าสูง ก็หมายความว่าความเสี่ยงภายในโครงการอยู่ในระดับต่ำ

ขั้นตอนที่ 3

นำผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนมาตัดสินใจว่าควรลงทุนหรือไม่ เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาความคุ้มค่าในทางเศรษฐศาสตร์ของการพัฒนาร้านยาเป็นร้านยาคุณภาพ เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการลงทุนซึ่งได้จากการเปรียบเทียบด้านต้นทุนและผลประโยชน์ของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้หน่วยธุรกิจสามารถตัดสินใจได้ว่า โครงการของร้านยาคุณภาพมีความคุ้มค่าที่จะลงทุนหรือไม่ โดยผู้วิจัยแบ่งผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1.ข้อมูลและสภาพทั่วไปของร้านยาคุณภาพ
- 2.การวิเคราะห์ของโครงการร้านยาคุณภาพตัวอย่าง
 - 2.1 การประมาณการต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ
 - 2.2 การประมาณการงบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสด
- 3 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ
 - กรณีที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการทางเศรษฐศาสตร์
 - กรณีที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการทางการเงิน

1.ข้อมูลและสภาพทั่วไปของร้านยาคุณภาพ

โครงการร้านยาคุณภาพตัวอย่างนี้ตั้งอยู่บริเวณเขตรังสิต จ.ปทุมธานี ใกล้ตลาดพืชผลทางการเกษตรสำหรับค้าส่ง ห้างสรรพสินค้า ใกล้ที่จอดรถโดยสารประจำทาง สภาพทั่วไปของร้านยาคุณภาพตัวอย่างมีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ 4 ชั้น ตั้งอยู่บนพื้นที่ 30 ตารางเมตร โดยแบ่งพื้นที่ใช้สอยดังนี้ ชั้น 1 ใช้ประกอบธุรกิจร้านยา ชั้น 2 ใช้เป็นคลังยาและเวชภัณฑ์ ชั้น 3 และ 4 ใช้อยู่อาศัย โดยพื้นที่ที่ใช้ประกอบธุรกิจประกอบด้วยอุปกรณ์อำนวยความสะดวกได้แก่ เครื่องปรับอากาศ เฟอร์นิเจอร์ โทรศัพท์ ตู้ โต๊ะสำหรับจัดทำเอกสาร และอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่เป็นพื้นฐานสำหรับบริการผู้มารับบริการ บริเวณด้านหน้าอาคารมีลานสำหรับจอดรถ ลักษณะของร้านเป็นอาคารพาณิชย์และเป็นเจ้าของเองหากคิดเป็นค่าเช่าทั้งอาคารมีราคา 20,000 บาทต่อเดือน

ร้านยาคุณภาพตัวอย่างเปิดกิจการร้านยามาตั้งแต่ พ.ศ. 2537 โดยมีเภสัชกรผู้เป็นเจ้าของ เป็นเภสัชกรผู้ปฏิบัติงานและเป็นเจ้าของธุรกิจเพียงคนเดียว และเมื่อปี พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้จัดตั้ง “สำนักงานโครงการพัฒนาร้านยา” ขึ้นเพื่อวางยุทธศาสตร์ในภาพรวมของการพัฒนาร้านยา เจ้าของกิจการได้เห็นความสำคัญในการปรับปรุงการให้บริการให้ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากการใช้ยา ปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ร้านยาให้เป็นสถานบริการด้านสุขภาพ ด้วยบริการที่เป็นวิชาชีพ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพของชุมชน ดังนั้นจึงได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว และจากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาร้านยาทำให้ร้านยาต้องมีการปรับปรุงทั้งในด้านสถานที่ และบุคลากรให้มีเพียงพอและเหมาะสม โดยเน้นเรื่องการปรับเปลี่ยนเวลาการปฏิบัติการเภสัชกรปฏิบัติงานประจำร้านตลอดเวลาทำการตั้งแต่ 8.00-20.00 น. โดยเจ้าของร้าน

เป็นผู้ปฏิบัติงานเองในช่วงเวลา 8.00-17.00 น. และมีการจ้างเภสัชกรเพิ่มในช่วงเวลา 17.00-20.00 น. และในวันเสาร์ตลอดเวลาทำการ คือ 8.00-20.00 น. เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณผู้มารับบริการ และเพื่อให้เกิดคุณภาพการให้บริการสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้

เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2547 ร้านยาคุณภาพตัวอย่างได้รับการตรวจประเมินโดยกระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ร้านยาคุณภาพตัวอย่างผ่านประเมินการตรวจเป็นร้านยาคุณภาพ และได้เป็น “ร้านยาคุณภาพต้นแบบ” เพื่อเป็นแนวคิดและตัวอย่างให้ร้านยาอื่นที่ต้องการเข้าร่วมโครงการฯ

ปัจจุบันร้านยาคุณภาพตัวอย่างยังคงดำเนินการตามนโยบายของโครงการอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณภาพในการให้บริการ มีการออกให้ความรู้กับชุมชน ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาด้านยา รวมถึงให้บริการตรวจวัดสุขภาพพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความครอบคลุมในการให้บริการ และยังเป็นแหล่งฝึกสอนนักศึกษาเภสัชศาสตร์ทั้ง 13 สถาบันจากทั่วประเทศ

2.การวิเคราะห์ของโครงการร้านยาคุณภาพตัวอย่าง

2.1 การประมาณการต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ

การประมาณการต้นทุน

สำหรับการดำเนินโครงการในการเข้าเป็นสมาชิกร้านยาคุณภาพได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ในการประมาณการต้นทุนของร้านโดยอ้างอิงจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพื่อนำมาใช้ในการประกอบการคำนวณมีดังนี้

1.ค่าแรกเข้าเพื่อสมัครเข้าโครงการร้านยาคุณภาพเป็นเงิน 3,000 บาท

2.ค่าปรับปรุงและตกแต่งร้านเพื่อเข้าสู่โครงการเป็นจำนวนเงิน 348,000 บาท ดังนี้

2.1 ค่าใช้จ่ายจากการตกแต่งร้านยาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพ ค่าป้ายตกแต่งร้านยา แผงตกแต่งอาคารหน้าร้าน และสติ๊กเกอร์ติดกระจกเป็นจำนวนเงิน 107,000 บาท

2.2 ค่าอุปกรณ์สำนักงานเป็นจำนวนเงิน 241,000 บาท ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1 เครื่องแฟกซ์ จำนวน 1 เครื่อง ราคาประมาณเครื่องละ 4,000 บาท ค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง 5 ปี ไม่มีมูลค่าซาก ราคาปีละ 800 บาท

2.2.2 เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 เครื่อง ราคาประมาณเครื่องละ 20,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาปีละ 4,000 บาท

2.2.3 โต๊ะทำงาน ประกอบด้วย โต๊ะ 2 ตัว เก้าอี้ 2 ตัว ราคาประมาณ 12,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาปีละ 2,400 บาท

2.2.4 เครื่องปริ้นเตอร์ จำนวน 1 เครื่อง ราคาเครื่องละ 5,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาปีละ 1,000 บาท

2.2.5 โต๊ะสอนนักศึกษา จำนวน 1 ตัว ราคาตัวละ 10,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาปีละ 2,000 บาท

2.2.6 ค่าเครื่องปรับอากาศ จำนวน 2 เครื่อง ราคาประมาณ 40,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาปีละ 8,000 บาท

2.2.7 ชั้นวางสินค้าและเคาน์เตอร์สำหรับจ่ายยา(ชนิดเป็นตู้แสดงสินค้า) ราคาประมาณ 150,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาปีละ 30,000 บาท

ตาราง 2 แสดงการคำนวณต้นทุนค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์

หน่วย:บาท

รายการ	มูลค่าสินทรัพย์	อายุการใช้งาน(ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี
ค่าตกแต่งกับตู้แสดงสินค้า	150,000	5	30,000
ป้ายตกแต่งร้าน	107,000	5	21,400
เครื่องปรับอากาศ	40,000	5	8,000
เครื่องแฟกซ์	4,000	5	800
เครื่องคอมพิวเตอร์	20,000	5	4,000
เครื่องปริ้นเตอร์	5,000	5	1,000
โต๊ะทำงาน 2 ตัว	12,000	5	2,400
โต๊ะสอนนักศึกษา	10,000	5	2,000
รวม	348,000		69,600

ที่มา: จากการสัมภาษณ์

3.ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลังจากเข้าโครงการร้านยาคุณภาพ

3.1 ค่าสาธารณูปโภคโดยเฉลี่ยเดือนละ 7,500 บาทต่อเดือน คิดเป็นเงินปีละ 90,000 บาทต่อปี โดยมีการเพิ่มขึ้นของค่าน้ำประปาและค่าไฟฟ้าในปีที่ 1-5 ตามลำดับ สามารถแบ่งได้ตามรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 ค่าไฟฟ้าเฉลี่ยประมาณเดือนละ 7,000 บาท ตลอดปีคิดเป็นเงิน 84,000 บาท

3.2.2 ค่าน้ำประปาเฉลี่ยประมาณเดือนละ 500 บาท ตลอดปีคิดเป็นเงิน 6,000 บาท

3.2 ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ แผ่นพับ/สื่อ/สิ่งพิมพ์ เพื่อสนับสนุนการบริการผู้มารับบริการและใช้ในการสอนของนักศึกษาฝึกงานประมาณปีละ 8,200 บาท

3.3 เงินค่าทำงานล่วงเวลาของเภสัชกร ทุกเย็นวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 17.00 น.-20.00 น.วันละ 400 บาท และตลอดทั้งวันวันเสาร์ 8.00 น.-20.00 น. เป็นจำนวนเงิน 1,200 บาท ดังนั้น 1 เดือนจะเป็นจำนวนเงิน 12,800 บาท และตลอดปีคิดเป็นเงิน 153,600 บาท

3.4 เงินจ้างผู้ช่วยเภสัชกรเดือนละ 7,000 บาท ตลอดปีคิดเป็นเงิน 84,000 บาท

3.5 เงินรายวันของพนักงานทำความสะอาด (จ้างรายวัน) วันละ 300 บาท ทำเดือนละ 12 วัน เป็นเงิน 3,600 บาท ตลอดปีคิดเป็นเงิน 43,200 บาท

3.6 ค่าเสียโอกาสมีดังนี้

3.6.1 ค่าเสียโอกาสในส่วนของผู้เป็นเจ้าของที่เป็นเภสัชกร คิดเป็นเงินเดือน เดือนละ 14,000 บาท และค่าใบประกอบวิชาชีพอีก 4,000 บาท เป็นเงิน 18,000 บาทต่อเดือน ตลอดปีคิดเป็นเงิน 216,000 บาท

3.6.2 ค่าเสียโอกาสในการเช่าตึกซึ่งเป็นอาคารพาณิชย์จำนวน 4 ชั้น มีค่าเช่าเฉลี่ยประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน ตลอดปีคิดเป็นเงิน 240,000 บาท

4.ค่าภาษีเงินได้นิติบุคคล เงินที่ผู้ประกอบการได้มาจากการจัดจำหน่ายยาถือเป็นเงินได้จากธุรกิจพาณิชย์ โดยนำเงินได้จากกำไรตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม เพื่อยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด.50 และคำนวณภาษีในอัตราก้าวหน้าร้อยละ 15 , 25 และ 30 ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 แสดงอัตรากำไรเงินได้นิติบุคคล

เงินได้สุทธิ	ช่วงเงินได้สุทธิแต่ละชั้น	อัตรากำไรร้อยละ	หน่วย:ร้อยละ	
			ภาษีแต่ละชั้นเงินได้สุทธิ	ภาษีสะสมสูงสุดของชั้น
1-150,000	150,000	ได้รับการยกเว้น		
150,000-1,000,000	850,000	15	127,500	127,500
1,000,001-3,000,000	2,000,000	25	500,000	627,500
3,000,001 บาทขึ้นไป		30		

ที่มา: กรมสรรพากร ตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 530) พ.ศ.2534

ตาราง 4 ประมาณการยอดขายและผลกำไรของร้านยาคุณภาพตั้งแต่ปีที่ 0 ถึง ปีที่ 5

ระยะเวลาโครงการ	ยอดขาย	ผลกำไรจาก ยอดขาย	รายได้จากการฝึกงาน นักศึกษาต่อปี	ประมาณการ รายได้ (กำไร+รายได้จาก การฝึกงาน นศ.)
ปีที่ 0	6,688,000	2,675,200		2,675,200
ปีที่ 1	8,698,233	3,479,293	300,000	3,779,293
ปีที่ 2	9,108,097	3,643,238	300,000	3,943,238
ปีที่ 3	9,537,274	3,814,909	300,000	4,114,909
ปีที่ 4	9,986,674	3,994,669	300,000	4,294,669
ปีที่ 5	10,457,250	4,182,900	300,000	4,482,900
รวม	54,475,528			23,290,209

ที่มา: จากการสัมภาษณ์

จากข้อมูลในตาราง 4 จะนำยอดขายจากการจำหน่ายยาหักจากต้นทุนสินค้า ซึ่งต้นทุนจากการจำหน่ายยาจะมีประมาณร้อยละ 60 ของยอดขาย แล้วนำมาหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

		หน่วย:บาท					
รายการ	อัตราภาษี	ปีที่ 0	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ยอดการจำหน่ายยา		6,688,000	8,698,233	9,108,097	9,537,274	9,986,674	10,457,250
ต้นทุนของยาประมาณ 60%		4,012,800	5,218,939	5,464,858	5,722,364	5,992,004	6,274,350
ผลกำไรสุทธิ		2,675,200	3,479,293	3,643,238	3,814,909	3,994,669	4,182,900
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		730,000	403,000	403,000	427,000	451,000	451,000
เงินได้สุทธิ		1,945,200	3,076,293	3,240,238	3,387,909	3,543,669	3,731,900
คำนวณภาษีเงินได้							
1-150,000	ยกเว้น	ยกเว้น	ยกเว้น	ยกเว้น	ยกเว้น	ยกเว้น	ยกเว้น
150,000-1,000,000	15%	127,500	127,500	127,500	127,500	127,500	127,500
1,000,001-3,000,000	25%	236,330	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
3,000,000 ขึ้นไป	30%	-	22,888	72,071	116,373	163,101	219,570
ภาษีเงินได้		363,830	650,388	699,571	743,873	790,601	847,070

ที่มา: จากการคำนวณ

5.ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนที่ผู้ประกอบการนำมาใช้ในโครงการลงทุนจำนวน 348,000 บาท จะมีต้นทุนค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับ ซึ่งคิดตามอัตราดอกเบี้ยของเงินฝากประจำสุทธิแบบทบต้น ตามอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำสุทธิแบบทบต้นสูงสุดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี (เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2554) ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงการคำนวณต้นทุนค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน

หน่วย:บาท

ปีที่	เงินต้น	ดอกเบี้ยรับ (ร้อยละ 3)	ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ร้อยละ 15)	ดอกเบี้ยรับสุทธิ
1	351,000	10,530	1,580	8,950
2	359,950	10,799	1,620	9,179
3	369,129	11,073	1,661	9,412
4	378,541	11,356	1,703	9,653
5	388,194	11,646	1,747	9,899

ที่มา: จากการคำนวณ

จากรายละเอียดของต้นทุนในการลงทุนและต้นทุนเพื่อเข้าโครงการรักษาคุณภาพดังกล่าวข้างต้น สามารถแสดงเป็นรายละเอียดต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปีได้ดังตาราง 7 โดยต้นทุนปีที่ 0 เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อปรับปรุงและเข้าสู่โครงการรักษาคุณภาพในปีแรก โดยที่ยังมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแต่ยังไม่เข้าโครงการเช่นเดียวกับปีที่ 1-5 เพื่อใช้ในการจัดทำประมาณการงบกำไรขาดทุน และนำไปจัดทำงบกระแสเงินสดต่อไป

ตาราง 7 แสดงค่าใช้จ่ายของร้านยาคุณภาพทั้งหมดตั้งแต่ปีที่ 0 ถึงปีที่ 5

หน่วย:บาท

รายการ	ปีที่ 0	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
1.ค่าใช้จ่ายแรกเข้าโครงการ	3,000					
2.ปรับปรุงร้านยาเพื่อเข้าสู่โครงการ	107,000					
3.ค่าอุปกรณ์สำนักงาน	241,000					
4.ค่าจ้างเภสัชกร	153,600	153,600	153,600	153,600	153,600	153,600
5.ค่าจ้างผู้ช่วยเภสัชกร	84,000	84,000	84,000	96,000	96,000	96,000
6.แม่บ้านทำความสะอาด	43,200	43,200	43,200	43,200	43,200	43,200
7.แผ่นพับ/สื่อ/สิ่งพิมพ์	8,200	8,200	8,200	8,200	8,200	8,200
8.ค่าไฟฟ้า	84,000	108,000	108,000	120,000	144,000	144,000
9.ค่าน้ำ	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	730,000	403,000	403,000	427,000	451,000	451,000
10.ภาษีเงินได้	363,830	650,388	699,571	743,873	790,601	847,070
รวมต้นทุนทางการเงิน	1,093,830	1,053,388	1,102,570	1,170,873	1,241,601	1,298,070
11.ค่าเสียโอกาส						
11.1 ค่าเช่าตึก	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000
11.2 ค่าแรงงานของเจ้าของ	216,000	216,000	264,000	300,000	324,000	348,000
11.3 ค่าเสียโอกาสของทุน		8,950	9,179	9,412	9,653	9,899
รวมต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์	1,549,830	1,518,338	1,615,749	1,720,285	1,815,254	1,895,969

ที่มา: จากการสัมภาษณ์

2.2 การประมาณการงบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสด

1.การประมาณการงบกำไรขาดทุน เป็นการประมาณงบการเงินที่แสดงให้เห็นถึงข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในช่วงตลอดอายุโครงการคือ 5 ปี ประกอบด้วยรายได้และค่าใช้จ่ายในแต่ละปีว่าจะมีกำไรหรือขาดทุน ซึ่งการประมาณงบกำไรขาดทุนนี้จะนำไปใช้ในการจัดทำงบกระแสเงินสดต่อไป

ตาราง 8 การประมาณงบกำไรขาดทุนของโครงการร้านยาคุณภาพ

หน่วย:บาท

รายการ	ปีที่0	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
ผลกำไรสุทธิ	2,675,200	3,479,293	3,643,238	3,814,909	3,994,669	4,182,900
รายได้จากการฝึกงานนักศึกษา	0	300000	300000	300000	300000	300000
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	730,000	403,000	403,000	427,000	451,000	451,000
ค่าเสื่อมราคา	69,600	69,600	69,600	69,600	69,600	69,600
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน		8,950	9,179	9,412	9,653	9,899
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี	1,875,600	3,297,743	3,461,459	3,608,897	3,764,416	3,952,401
หัก ภาษีเงินได้	363,830	650,388	699,571	743,873	790,601	847,070
กำไรสุทธิ	1,511,770	2,647,355	2,761,888	2,865,024	2,973,815	3,105,331

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตาราง 8 การคำนวณกำไรขาดทุนจากการเข้าโครงการร้านยาคุณภาพสามารถคำนวณได้ โดยนำรายได้จากตารางที่ 5 หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจากตารางที่ 7 ค่าเสื่อมราคาในตารางที่ 2 ค่าเสียโอกาสในการลงทุนในตารางที่ 6 และหักภาษีในตารางที่ 5

2.การประมาณงบกระแสเงินสด

การประมาณงบกระแสเงินสดทำให้ทราบการเคลื่อนไหวของกระแสเงินสดและกระแสเงินสดออกของโครงการร้านยา ซึ่งผลการประมาณงบกระแสเงินสดนี้จะนำไปใช้ในการคำนวณผลตอบแทนของโครงการตั้งแต่เริ่มโครงการจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ สามารถสรุปเป็นกระแสเงินสดของโครงการดังตาราง 9

ตาราง 9 การประมาณการงบกระแสเงินสดล่วงหน้า

รายการ	ปีที่0	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
กระแสเงินสดรับ						
ผลกำไรสุทธิ	2,675,200	3,479,293	3,643,238	3,814,909	3,994,669	4,182,900
รายได้จากการฝึกงานนักศึกษา	0	300,000	300,000	300,000	300,000	300,000
รวมกระแสเงินสดรับ	2,675,200	3,779,293	3,943,238	4,114,909	4,294,669	4,482,900
กระแสเงินสดจ่าย						
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	730,000	403,000	403,000	427,000	451,000	451,000
ภาษีเงินได้	363,830	650,388	699,571	743,873	790,601	847,070
รวมกระแสเงินสดจ่าย	1,093,830	1,053,388	1,102,571	1,170,873	1,241,601	1,298,070
<u>กระแสเงินสดสุทธิ</u>	<u>1,581,370</u>	<u>2,725,905</u>	<u>2,840,667</u>	<u>2,944,036</u>	<u>3,053,068</u>	<u>3,184,830</u>

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตาราง 9 การประมาณการกระแสเงินสดสุทธิได้จากผลต่างของกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายของโครงการ โดยกระแสเงินสดรับคำนวณจากรายได้จากยอดขาย และรายได้จากการฝึกงานนักศึกษาในตาราง 4 ส่วนกระแสเงินสดจ่ายคำนวณจากค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในตาราง 7 และภาษีเงินได้ในตาราง 5

3 ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ

กรณีที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการทางเศรษฐศาสตร์

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาผลการดำเนินงานของโครงการว่าคุ้มค่าหรือไม่ กรณีแรกคือการศึกษาด้านทุนและผลประโยชน์ของการพัฒนาร้านยาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาผลการดำเนินงานของโครงการว่า เมื่อดำเนินการไปแล้วจะเกิดความคุ้มค่าหรือไม่ โดยต้องมีการจัดทำประมาณการงบกระแสเงินสด ซึ่งจะประกอบด้วย กระแสเงินสดรับ (Cash in Flow) เพื่อแสดงผลประโยชน์ และกระแสเงินสดจ่าย (Cash in Flow) เพื่อแสดงต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปีตลอดอายุโครงการ โดยความแตกต่างระหว่างกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่าย คือ กระแสเงินสดสุทธิ (Net Cash Flow) การศึกษาด้านทุนและผลประโยชน์ของการพัฒนาร้านยาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพ มีเกณฑ์ในการวัดความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการ ดังนี้

1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (Net Present Value) หรือ NPV

จากข้อมูลในตาราง 9 ประเมินการบประมาณเงินสดทางด้านเศรษฐศาสตร์ของโครงการสามารถนำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการได้ จากการคำนวณพบว่า มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 12,842,730 บาท หมายความว่า มูลค่าปัจจุบันของรายรับ มีค่ามากกว่ามูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายโครงการ ดังนั้นโครงการจึงมีความคุ้มค่าสำหรับการลงทุน ดังสรุปในตาราง 11

2 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) หรือ BCR

จากข้อมูลในตาราง 9 ประเมินการบประมาณเงินสดทางด้านเศรษฐศาสตร์ของโครงการสามารถนำมาคำนวณหาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนของโครงการได้ จากการคำนวณพบว่า มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนมากกว่า 1 มีค่าเท่ากับ 2.3 หมายความว่ามูลค่าปัจจุบันของรายรับ มีค่ามากกว่ามูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายโครงการ เมื่อโครงการลงทุนไป 1 บาท จะมีรายรับกลับมาเท่ากับ 2.3 บาท แสดงว่าประสิทธิภาพของการลงทุนในโครงการนี้สร้างรายรับให้โครงการเป็น 2.3 เท่าของรายจ่ายทั้งหมด ดังนั้นโครงการจึงมีความคุ้มค่าสำหรับการลงทุน ดังสรุปในตาราง 11

3 อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return) หรือ IRR

จากข้อมูลในตาราง 9 ประเมินการบประมาณเงินสดทางด้านเศรษฐศาสตร์ของโครงการสามารถนำมาคำนวณหาอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการได้ จากการคำนวณพบว่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ เท่ากับร้อยละ 57.21 มากกว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสหรืออัตราคิดลดที่เหมาะสมของโครงการซึ่งมีค่าร้อยละ 2.75 ดังนั้น โครงการจึงมีความคุ้มค่าสำหรับการลงทุน ($IRR = \text{ร้อยละ } 57.21$) ดังสรุปในตาราง 11

4 การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหว ใช้การวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test) เป็นการหาค่าการเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละ (Percentage Change) ของปัจจัยที่เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อผลกำไรของโครงการ ซึ่งทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0 เมื่อคำนวณโดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 2.75

1. การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านรายรับ (SVT_B) ผลการวิเคราะห์พบว่า รายรับรวมของโครงการควรลดลงร้อยละ 59.3 จึงจะทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่าโครงการมีรายรับที่สูงกว่าประมาณการที่ได้ตั้งไว้ โดยหน่วยธุรกิจจะต้องทำให้รายรับรวมลดลง 13,811,093.9 บาท ($SVT_B = \text{ร้อยละ } 59.3$) ในขณะที่ต้นทุนของโครงการคงที่ถึงจะทำให้โครงการไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุน

2. การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านค่าใช้จ่าย (SVT_C) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าใช้จ่ายของโครงการควรเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 136.2 จึงจะทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่าโครงการมีรายจ่ายที่ลดลงกว่าประมาณการที่กำหนดไว้ โดยหน่วยธุรกิจจะต้องควบคุมให้ค่าใช้จ่ายรวมเพิ่มขึ้นถึง 13,777,208.9 บาท ($SVT_C = \text{ร้อยละ } 136.2$) ในขณะที่รายรับรวมคงที่ถึงจะทำให้โครงการไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุนดังสรุปในตาราง 11

ตาราง 10 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน อัตราผลตอบแทน
ภายในโครงการ ระยะเวลาคืนทุน ในทางเศรษฐศาสตร์โดยมีอัตราคิดลดร้อยละ 2.75

หน่วย:บาท

ระยะเวลา	$r=2.75$ $(1+r)^t$	ผลตอบแทน $(B)_t$	มูลค่าปัจจุบัน ของกระแส เงินสดรับ (EPV_B)	ต้นทุน $(C)_t$	มูลค่า ปัจจุบันของ กระแสเงิน สดจ่าย (EPV_C)	มูลค่าปัจจุบัน สุทธิ $(ENPV)$
ปีที่ 0	1	2,675,200	2,675,200	1,549,830	1,549,830	1,125,370
ปีที่ 1	1.0275	3,779,293	3,678,144	1,518,262	1,477,701	2,239,992
ปีที่ 2	1.0558	3,943,238	3,734,834	1,615,671	1,530,355	2,285,360
ปีที่ 3	1.0848	4,114,909	3,793,242	1,720,205	1,585,808	2,331,398
ปีที่ 4	1.1147	4,294,669	3,852,757	1,815,171	1,628,469	2,391,855
ปีที่ 5	1.1453	4,482,900	3,914,170	1,895,884	1,655,434	2,468,756
รวม		23,290,209	21,648,349	10,115,425	9,427,598	12,842,730
ENPV						12,842,730
EBCR						บาท
ERR						2.3 เท่า
ระยะเวลาคืน ทุน						57.21%
Switching Value			$SVT_B=59.3$		$SVT_C=136.2$	2ปี 2 เดือน

ที่มา: จากการคำนวณ

จากผลการคำนวณค่าตามเกณฑ์การตัดสินใจในการลงทุน สรุปและนำมาวิเคราะห์ความ
คุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ พบว่า การพัฒนาร้านยาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพดังกล่าวมีความ
คุ้มค่าในการลงทุน ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 สรุปการตัดสินใจลงทุนจากการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ ($r=2.75\%$)

เกณฑ์การประเมิน	ผลการศึกษา	เกณฑ์การตัดสินใจ	ผลการตัดสินใจ
NPV	12,842,730 บาท	มีค่ามากกว่า 0	คุ้มค่าในการลงทุน
BCR	2.3 เท่า	มีค่ามากกว่า 1	คุ้มค่าในการลงทุน
IRR	ร้อยละ 57.21	มีค่ามากกว่าอัตราค่า เสียโอกาสลงทุน หรืออัตราคิดลด	คุ้มค่าในการลงทุน
ระยะเวลาคืนทุน	2 ปี 2 เดือน	น้อยกว่าระยะเวลา โครงการ	คุ้มค่าในการลงทุน
การวิเคราะห์ความ อ่อนไหว	$SVT_B = 59.3$ $SVT_C = 136.2$		ประกอบการตัดสินใจ

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการพัฒนาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพ ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยมีเกณฑ์ในการวัดความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการ 3 แนวทางคือ 1) มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (Net Present Value) หรือ NPV 2) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) หรือ BCR 3) อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return) หรือ IRR ที่อัตราคิดลดร้อยละ 2.75 ซึ่งผลที่ได้คือ ทั้ง 3 เกณฑ์ มีความคุ้มค่า รวมทั้งระยะเวลาคืนทุนก็ใช้เวลาน้อยกว่าระยะเวลาโครงการจึงสรุปได้ว่าโครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุน

กรณีที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการทางการเงิน

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาผลการดำเนินงานของโครงการว่าคุ้มค่าหรือไม่ กรณีแรกคือการศึกษาด้านทุนและผลประโยชน์ของการพัฒนาร้านยาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาผลการดำเนินงานของโครงการว่า เมื่อดำเนินการไปแล้วจะเกิดความคุ้มค่าหรือไม่ แต่ในกรณีที่ 2 นั้นจะแตกต่างกันโดยจะคำนวณโดยไม่คิดค่าเสียโอกาสของต้นทุน โดยมีค่าเช่าตึก ค่าแรงงานของเจ้าของ ค่าเสียโอกาสลงทุน ซึ่งเป็นส่วนของเจ้าของทั้งหมดโดยได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (Net Present Value) หรือ NPV

จากข้อมูลในตาราง 9 ประมาณการงบกระแสเงินสดทางด้านเศรษฐศาสตร์ของโครงการ นำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการได้ จากการคำนวณ พบว่า มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 15,583,854 บาท หมายความว่า มูลค่าปัจจุบันของรายรับ มีค่ามากกว่ามูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายโครงการ ดังนั้นโครงการจึงมีความคุ้มค่าสำหรับการลงทุน ดังสรุปในตาราง 13

2 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) หรือ BCR

จากข้อมูลในตาราง 9 ประเมินการงบกระแสเงินสดทางด้านเศรษฐศาสตร์ของโครงการสามารถนำมาคำนวณหาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนของโครงการได้ จากการคำนวณพบว่า มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนมากกว่า 1 มีค่าเท่ากับ 3.3 หมายความว่ามูลค่าปัจจุบันของรายรับมีค่ามากกว่ามูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายโครงการ เมื่อโครงการลงทุนไป 1 บาท จะมีรายรับกลับมาเท่ากับ 3.3 บาท แสดงว่าประสิทธิภาพของการลงทุนในโครงการนี้สร้างรายรับให้โครงการเป็น 3.3 เท่าของรายจ่ายทั้งหมด ดังนั้นโครงการจึงมีความคุ้มค่าสำหรับการลงทุน ดังสรุปในตาราง 13

3 อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return) หรือ IRR

จากข้อมูลในตาราง 9 ประเมินการงบกระแสเงินสดทางด้านเศรษฐศาสตร์ของโครงการสามารถนำมาคำนวณหาอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการได้ จากการคำนวณพบว่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ เท่ากับร้อยละ 56.07 มากกว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสหรืออัตราคิดลดที่เหมาะสมของโครงการซึ่งมีค่าร้อยละ 2.75 ดังนั้น โครงการจึงมีความคุ้มค่าสำหรับการลงทุน (IRR = ร้อยละ 56.07) ดังสรุปในตาราง 13

4 การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหว ใช้การวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test) เป็นการหาค่าการเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละ (Percentage Change) ของปัจจัยที่เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อผลกำไรของโครงการ ซึ่งทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0 เมื่อคำนวณโดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 2.75

1. การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านรายรับ (SVT_B) ผลการวิเคราะห์พบว่า รายรับรวมของโครงการควรลดลงร้อยละ 67.5 จึงจะทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่าโครงการมีรายรับที่สูงกว่าประมาณการที่ได้ตั้งไว้ โดยหน่วยธุรกิจจะต้องทำให้รายรับรวมลดลง 15,720,891.1 บาท (SVT_B = ร้อยละ 67.5) ในขณะที่ต้นทุนของโครงการคงที่ถึงจะทำให้โครงการไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุน

2. การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านค่าใช้จ่าย (SVT_C) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าใช้จ่ายของโครงการควรเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 240.1 จึงจะทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่าโครงการมีรายจ่ายที่ลดลงกว่าประมาณการที่กำหนดไว้ โดยหน่วยธุรกิจจะต้องควบคุมให้ค่าใช้จ่ายรวมเพิ่มขึ้นถึง 16,711,757.1 บาท (SVT_C = ร้อยละ 240.1) ในขณะที่รายรับรวมคงที่ถึงจะทำให้โครงการไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุนดังสรุปในตาราง 13

ตาราง 12 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน อัตราผลตอบแทน
ภายในโครงการ ระยะเวลาคืนทุน ในทางด้านการเงินโดยมีอัตราคิดลดร้อยละ 2.75

หน่วย:บาท

ระยะเวลา	$r=2.75$ $(1+r)^t$	ผลตอบแทน (B) _t	มูลค่าปัจจุบัน ของกระแส เงินสดรับ (EPV _B)	ต้นทุน (C) _t	มูลค่าปัจจุบัน ของกระแส เงินสดจ่าย (EPV _C)	มูลค่า ปัจจุบันสุทธิ (ENPV)
ปีที่ 0	1	2,675,200	2,675,200	1,093,830	1,093,830	1,581,370
ปีที่ 1	1.0275	3,779,293	3,678,144	1,053,388	1,025,195	2,680,387
ปีที่ 2	1.0558	3,943,238	3,734,834	1,102,570	1,044,298	2,745,728
ปีที่ 3	1.0848	4,114,909	3,793,242	1,170,873	1,079,344	2,798,271
ปีที่ 4	1.1147	4,294,669	3,852,757	1,241,601	1,113,843	2,853,526
ปีที่ 5	1.1453	4,482,900	3,914,170	1,298,070	1,133,389	2,924,571
รวม		23,290,209	21,648,349	6,960,332	6,489,900	15,583,854
ENPV						15,583,854
EBCR						บาท
ERR						3.3 เท่า
ระยะเวลาคืนทุน						56.07%
Switching Value			SVT _B =67.5		SVT _C =240.1	1ปี 6 เดือน

ที่มา: จากการคำนวณ

จากผลการคำนวณค่าตามเกณฑ์การตัดสินใจในการลงทุน สรุปและนำมาวิเคราะห์ความ
คุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ พบว่า การพัฒนาร้านยาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพดังกล่าวมีความ
คุ้มค่าในการลงทุน ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 สรุปการตัดสินใจลงทุนจากการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน ($r =$ ร้อยละ 2.75)

เกณฑ์การประเมิน	ผลการศึกษา	เกณฑ์การตัดสินใจ	ผลการตัดสินใจ
NPV	15,583,854 บาท	มีค่ามากกว่า 0	คุ้มค่าในการลงทุน
BCR	3.3 เท่า	มีค่ามากกว่า 1	คุ้มค่าในการลงทุน
IRR	ร้อยละ 56.07	มีค่ามากกว่าอัตราค่า เสียโอกาสลงทุน หรืออัตราคิดลด	คุ้มค่าในการลงทุน
ระยะเวลาคืนทุน	1 ปี 6 เดือน	น้อยกว่าระยะเวลา โครงการ	คุ้มค่าในการลงทุน
การวิเคราะห์ความ อ่อนไหว	$SVT_B = 67.5$ $SVT_C = 240.1$		

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการศึกษาความคุ้มค่าทางการเงินในการพัฒนาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพ ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยมีเกณฑ์ในการวัดความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการ 3 แนวทางคือ 1) มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (Net Present Value) หรือ NPV 2) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) หรือ BCR 3) อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return) หรือ IRR ที่อัตราคิดลดร้อยละ 2.75 ซึ่งผลที่ได้คือ ทั้ง 3 เกณฑ์ มีความคุ้มค่า รวมทั้งระยะเวลาคืนทุนก็ใช้เวลาน้อยกว่าระยะเวลาโครงการจึงสรุปได้ว่าโครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุน ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นภาพรวมของผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ เปรียบเทียบกับความคุ้มค่าทางการเงินเพื่อความสะดวกในการศึกษาเปรียบเทียบ ผลผู้วิจัยจึงทำการสรุปผลดังตาราง 14

ตาราง 14 สรุปเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการเปรียบเทียบกับความคุ้มค่าทางการเงินของโครงการ

รายละเอียด	ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์	ความคุ้มค่าทางการเงิน
ข้อตกลงการวิจัย		
- ระยะเวลาโครงการ	- 5 ปี	- 5ปี
- อัตราคิดลด	- ร้อยละ 2.75	- ร้อยละ 2.75
- สัดส่วนเงินลงทุน	- เงินทุนส่วนของ เจ้าของร้อยละ 100	- เงินทุนส่วนของ เจ้าของร้อยละ 100
ประมาณการ		
- รายรับโครงการ	- 23,290,209 บาท	- 23,290,209 บาท
- รายจ่ายโครงการ	- 10,115,425 บาท	- 6,960,332 บาท
- ต้นทุนค่าเสียโอกาส	- นำนาคำนวณ	- ไม่นำนาคำนวณ
ผลการวิเคราะห์		
- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ	- 12,842,730 บาท	- 15,583,854 บาท
- อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน	- 2.3 เท่า	- 3.3 เท่า
- อัตราผลตอบแทนภายใน	- ร้อยละ 57.21	- ร้อยละ 56.07
- ระยะเวลาคืนทุน	- 2ปี 2 เดือน	- 1 ปี 6 เดือน
- ค่าความอ่อนไหวด้านรายรับรวม	- ร้อยละ 59.3	- ร้อยละ 67.5
- ค่าความอ่อนไหวด้านค่าใช้จ่ายรวม	- ร้อยละ 136.2	- ร้อยละ 240.1
การตัดสินใจลงทุน	คุ้มค่าในการลงทุน	คุ้มค่าในการลงทุน

ที่มา: จากการสรุป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความคุ้มค่าทางด้านเศรษฐศาสตร์ของการพัฒนาร้านยาเป็นร้านยาคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการลงทุนโครงการดังกล่าว และเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และผู้ที่สนใจที่จะพัฒนาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการดำเนินการของร้านยาคุณภาพในเขตรังสิตและวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อร้านยาทั่วไปที่ต้องการเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างจะศึกษาจากข้อมูลจากร้านยาที่ได้เข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพแล้ว โดยผลการศึกษาจะทำให้ทราบถึงข้อมูลต่างๆเพื่อใช้เป็นประโยชน์และข้อมูลพื้นฐานในการประกอบการตัดสินใจเพื่อเข้าสู่ระบบร้านยาคุณภาพได้อย่างเหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากการนำข้อมูลที่เกี่ยวกับต้นทุนของร้านยาคุณภาพมาวิเคราะห์ ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสัมภาษณ์จากเจ้าของกิจการร้านยาคุณภาพ ซึ่งสามารถแบ่งข้อมูลออกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนในการพัฒนาร้านยาเข้าสู่ระบบโครงการร้านยาคุณภาพ ได้มาจากการสัมภาษณ์ร้านยาคุณภาพในเขตรังสิตในการเก็บข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้วิจัยทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการจากสื่อสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต วารสารและงานวิจัยทางเภสัชกรรม ประกอบไปด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติต่าง ๆ อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการร้านยาต่ออุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ เพื่อประมาณการค่าใช้จ่าย รายรับ และต้นทุนของร้านยาโดยขอข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ เพื่อประมาณการต้นทุนและผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการของร้านยาคุณภาพ

2. นำข้อมูลต้นทุนและผลประโยชน์ต่างๆที่ได้มาคำนวณและจัดทำงบประมาณการรายได้ งบประมาณการรายจ่าย งบประมาณการกระแสเงินสด และคำนวณการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนและวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการโดยใช้เกณฑ์วัดความคุ้มค่าของการลงทุนดังนี้

2.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (NPV : Net Present Value)

2.2 อัตราส่วนของผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR : Benefit - Cost Ratio)

2.3 อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR : Internal Rate of Return)

2.4 การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)

3. การศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบต้นทุนของร้านยาคุณภาพจะพิจารณาแยกเป็นต้นทุนทางการเงินและต้นทุนทางด้านเศรษฐศาสตร์

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้จำแนกผลการวิจัยออกเป็น 2 กรณี ดังนี้ โดยแบ่งเป็นการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์และการวิเคราะห์ทางการเงิน โดยมีข้อตกลงของงานวิจัย ดังนี้

(1) ระยะเวลาโครงการ 5 ปี

(2) อัตราคิดลดที่ใช้ในการวิเคราะห์โครงการ ร้อยละ 2.75

(3) เงินทุนมาจากส่วนของเจ้าของร้อยละ 100

กรณีที่ 1 ศึกษาความคุ้มค่าในการลงทุนในการพัฒนาเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพจากการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์

จากการศึกษา พบว่า โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) 12,842,730 บาท คิดเป็นอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) 2.3 เท่า และมีอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ร้อยละ 44.84 และระยะเวลาคืนทุนคือ 2 ปี 2 เดือน เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์ตัดสินใจ พบว่ามีความคุ้มค่าในการลงทุนทั้งหมด

การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านรายรับ (SVTB) ผลการวิเคราะห์พบว่า ถ้ารายรับรวมของโครงการลดลงได้ถึงร้อยละ 59.3 จะทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0

การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านค่าใช้จ่าย (SVTC) ผลการวิเคราะห์พบว่าถ้าค่าใช้จ่ายของโครงการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 136.2 จะทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0

กรณีที่ 2 ศึกษาความคุ้มค่าในการลงทุนในการพัฒนาเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพจากการวิเคราะห์ทางการเงิน จากการศึกษา พบว่า โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) 15,583,854 บาท คิดเป็นอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) 3.3 เท่า และมีอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ร้อยละ 56.07 และระยะเวลาคืนทุน คือ 1 ปี 6 เดือน เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์ตัดสินใจ พบว่ามีความคุ้มค่าในการลงทุนทั้งหมด เนื่องจากรายรับสูงกว่ารายจ่าย

การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านรายรับ (SVTB) ผลการวิเคราะห์พบว่า ถ้ารายรับรวมของโครงการลดลงได้ถึงร้อยละ 67.5 จะทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0

การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านค่าใช้จ่าย (SVTC) ผลการวิเคราะห์พบว่าถ้าค่าใช้จ่ายของโครงการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 240.1 จะทำให้ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 0

จากการที่รายรับสูงกว่ารายจ่ายนั้นส่งผลให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนทั้ง 2 กรณี โดยที่การวิเคราะห์โครงการทางการเงินจะเกิดความคุ้มค่ามากกว่าการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากการวิเคราะห์ทางการเงินจะไม่นำค่าเสียโอกาสมาคำนวณด้วย แต่ถึงแม้จะมีการคำนวณค่าเสียโอกาสในทางเศรษฐศาสตร์ก็ยังคงมีความคุ้มค่าในการลงทุน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาตามเกณฑ์พิจารณาความคุ้มค่าในการลงทุนโครงการร้านยาคุณภาพ ซึ่งวิเคราะห์จากทางด้านเศรษฐศาสตร์และทางการเงินนั้น พบว่า มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มีค่าเป็นบวกและมีค่ามากกว่าศูนย์ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 และอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ซึ่งมีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ (2.75) และระยะเวลาคืนทุน (PB) น้อยกว่าระยะเวลาโครงการ คือ 5 ปี ทั้ง 2 กรณี แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาเพื่อเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพตามตัวอย่างที่ศึกษานั้นมีความคุ้มค่าในการลงทุนสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา อนุลักษณ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “ความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจร้านยาคุณภาพในจังหวัดนครปฐม” ซึ่งมีการส่งเสริมการตลาด เช่น การให้คำปรึกษาโดยเภสัชกรมีความสัมพันธ์กับการซื้อยาและเวชภัณฑ์ในด้านความถี่ และจำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อยาและเวชภัณฑ์ต่อครั้ง แสดงให้เห็นว่าร้านยาที่มีเภสัชกรให้คำปรึกษาปัญหาด้านยาและสุขภาพนั้นจะทำให้ผู้มารับบริการเกิดความพึงพอใจ และจะกลับมาใช้บริการซ้ำอีก โดยผลการวิเคราะห์พบว่าโครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 863,664 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (BCR) เท่ากับ 1.2 มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2.136 ปี อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 99.91 แสดงว่าโครงการธุรกิจร้านยาคุณภาพให้ผลคุ้มค่าในการลงทุน

งานวิจัยของพงศ์ผกา กัณท์ลักษณ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเภสัชกรเจ้าของร้านยาในการสมัครเข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพ” พบส่วนที่สอดคล้องกันคือเภสัชกรที่ไม่ใช้ร้านยาคุณภาพเห็นว่า ผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าร่วมร้านยาคุณภาพ เพราะการเข้าร่วมโครงการทำให้ผลตอบแทนมากขึ้น

และงานวิจัยที่ไม่สอดคล้องกันของสุกัญญา เจียรพงษ์ (2544) เรื่อง “การศึกษาความพร้อมของร้านยาเภสัชกรชุมชนในกรุงเทพมหานคร” พบเหตุผลความไม่สอดคล้องมีผลมาจากผลสำรวจร้อยละ 54.3 ยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานของร้านยาคุณภาพได้ครบทุกมาตรฐานโดยคำนึงถึงปัจจัยที่อาจเพิ่มต้นทุนของร้านยา เช่น การเป็นแหล่งฝึกงานของนักศึกษาเภสัชศาสตร์และการเป็นสมาชิกของสมาคมเภสัชชุมชนฯ เป็นต้น

งานวิจัยของหฤทัย คุโณทัย (2544) “การสำรวจกิจกรรมการบริหารเภสัชกรรมในร้านยาเภสัชกรชุมชนกรุงเทพ” พบเหตุผลของการไม่สอดคล้องกันเนื่องจากผลสำรวจร้อยละ 18.7 ให้ความเห็นว่าการพัฒนางานด้านบริหารเภสัชกรรมซึ่งเป็นมาตรฐานในการเข้าสู่ร้านยาคุณภาพ อาจมีผลต่อการแข่งขันในด้านธุรกิจ เนื่องจากการเพิ่มภาระงานจากกิจกรรมในโครงการร้านยาคุณภาพซึ่งจะทำให้มีผลกระทบทำให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสเพิ่มขึ้นได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.จากผลการวิจัยพบว่า หลังจากพัฒนาร้านยาเข้าสู่โครงการร้านยาคุณภาพ มูลค่าปัจจุบันของรายรับมีมากกว่ามูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายโครงการในทุกปี สะท้อนให้เห็นว่า การทำกิจกรรมที่เป็นไปตามข้อกำหนดของสภาเภสัชกรรมไม่ได้ทำให้มูลค่ารายจ่ายเพิ่มขึ้นจนไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ แต่กลับส่งเสริมให้ประชาชนชุมชนเข้าถึงการแก้ปัญหาสุขภาพที่ถูกต้อง เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเภสัชกรรมชุมชนให้มีคุณภาพในการบริการที่ดียิ่งขึ้น

2.จากผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการมากกว่าต้นทุนค่าเสียโอกาส สะท้อนให้เห็นถึงความคุ้มค่าในการประกอบกิจการร้านยาคุณภาพให้ชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันร้านยาพบปัญหาไม่มีเภสัชกรประจำร้านยาอยู่จำนวนมาก ขาดแคลนเภสัชกรประจำร้านยา เพราะเภสัชกรเข้าใจว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสในการประกอบวิชาชีพนี้สูง จึงหันไปประกอบอาชีพในส่วนอื่นมากกว่าอยู่ประจำร้านยา หากให้ความรู้ในหลักการด้านเศรษฐศาสตร์และการเงินกับเภสัชกรเพื่อให้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความคุ้มค่าในการพัฒนาร้านยาให้เป็นร้านยาคุณภาพแล้ว อาจทำให้เภสัชกรมีแรงจูงใจในการประกอบอาชีพในสาขาเภสัชกรรมชุมชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยลดปัญหาทางด้านกฎหมายและลดปัญหาความไม่ปลอดภัยจากการจ่ายยาโดยไม่มีเภสัชกรประจำร้านยา และการเพิ่มเภสัชกรในระบบเภสัชกรรมชุมชนทำให้เกิดผลดีกับระบบการบริการสาธารณสุขที่ดีเบื้องต้นกับชุมชนซึ่งเป็นรากฐานของระบบสุขภาพประเทศในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1.การศึกษาความคุ้มค่าในการลงทุนของงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลย้อนหลังและรวบรวมข้อมูลเฉพาะร้านยาคุณภาพเพียงแห่งเดียว ซึ่งหากมีการทำวิจัยเพื่อศึกษาเพิ่มเติมในครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมในส่วน of ร้านยาคุณภาพในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนในภาพรวมได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการด้านอื่นๆ เช่น การวิเคราะห์ด้านการตลาด การวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ด้านการแข่งขัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการมองในแง่มุมที่หลากหลาย เนื่องจากอาจทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่ประมาณการไว้ได้ แต่หากผลการพิจารณาเป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน ย่อมเป็นปัจจัยสนับสนุนที่ดี ในการมองเห็นโอกาสที่โครงการจะประสบความสำเร็จชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งนับเป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- กฤษฎา วรษา; ณรัตน์; และวรวิทย์ จันทร์มิตรกุล (2554). การศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพของร้านยาทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี
เภสัชศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- กัญญ์พิกษา รัตนชัยวรพล. (2554). ความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนก่อสร้างคอนโดมิเนียมบริเวณแนวเส้นทางรถไฟฟ้า BTS ตั้งแต่สถานีพร้อมพงษ์ถึงสถานีเอกมัย สารนิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. (เศรษฐศาสตรการจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติ ศิริปิยเวชกุล;และคณะ.(2546). ผลลัพธ์ของการบริหารทางเภสัชกรรมในการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน.
วารสารเภสัชกรรมโรงพยาบาล. 13(2): 105-113.
- จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์; และวลัยพร พัทธนฤมล. (2545). หลักเศรษฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
สาธารณสุข หน่วยที่9-15. หน้า359-367. (เอกสารประกอบการสอน) นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ดวงทิพย์ หงส์สมุทร. (2548,กันยายน-ธันวาคม). มาตรการใช้บังคับกฎหมายเชิงบวกเพื่อการพัฒนา
ร้านยา วารสารอาหารและยา 12(3) : 17-21.
- ทรงศักดิ์ วิมลกิตติพงศ์. (2553,23 กุมภาพันธ์). การจัดแบ่งประเภทของร้านขายยาตามกฎหมาย
ร้านยาคุณภาพ. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2555, จาก <http://newsser.fda.moph.go.th/>
- นราทิพย์ ชูติวงศ์.(2544). หลักเศรษฐศาสตร์:จุลเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- นิลสุวรรณ ลีลารศมี.(2553,กุมภาพันธ์). ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เภสัชกรร้านยา ได้หรือเสีย
(การเปิดการค้าเสรี อาชีพเภสัชกร และร้านขายยาในอนาคต) วารสารเภสัชกรรมชุมชน.
9(48) : 33-38.
- นิสาชล บุตรสิงขรณ์; พยอ ม สุขเอนกนันท์; และวิระพลภิมลย์.(2552,ตุลาคม). ปัจจัยที่มีผลต่อการ
เข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา วารสารเภสัชกรรมชุมชน. 8(46) : 12-
18.
- ประพันธ์ เศวตนันท์; และ ไพศาล เล็กอุทัย. (2544). หลักเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะ
เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงศ์ผกา ภัณฑลักษณ์. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเภสัชกรเจ้าของร้านยาในการสมัคร
เข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพ. สาขาวิชาเภสัชศาสตร์สังคมและบริหาร (นานาชาติ).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ระพีพรรณ ฉลองสุข; ทิฆัมพร แสงจันทร์; และณัฐกานต์ พุทธศิลป์รสกุล.(2550). การสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการร้านยาต่ออุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการร้านยาคุณภาพ. *วารสารวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์*. 21(1) : 43-53.
- เรวัต หล่อดำรงเกียรติ. (2551). *การประเมินความคุ้มค่าของการแปรรูปผลไม้แช่แข็งโดยวิธีการแช่แข็งแบบเหือดแห้ง* สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา สายคณิต. (2543). *เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร เพิ่มพูนทรัพย์. (2540). *การบัญชีทรัพย์สิน*. กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม.
- วราวุธ เสริมสินสิริ.(2552,มิถุนายน). กฎระเบียบใหม่ๆของ ออย. ในการพัฒนาร้านยา *วารสารเภสัชกรรมชุมชน*. 8(44) : 16-17.
- วโรพร ธนารักษ์สกุล. (2554). *การศึกษาความเป็นไปได้ในของโครงการลงทุนในธุรกิจบ้านจัดสรรในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ* สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิวรรณ อัครวิเชียร; และคณะ. (2551). การนำร้านยาเอกชนเข้าร่วมเครือข่ายเพื่อให้บริการเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยคลินิกชุมชนอบอุ่น: ปัจจัยที่จำเป็น. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*; 17 (5): 706-11.
- วิศิษฐ์ พงศ์วรทรัพย์. (2551). *การเปรียบเทียบต้นทุนระหว่างการขายสถานีไฟฟ้าเดิมกับการสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยใหม่ของการไฟฟ้านครหลวงในจังหวัดสมุทรปราการ*. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วโรพร ธนารักษ์สกุล. (2554). *การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนในธุรกิจบ้านจัดสรรในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ* สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริรัตน์ ตันปิชาติ,ผู้บรรยาย. (2553). *โครงการดูแลปัญหาการใช้ยาในผู้ป่วยเฉพาะรายในชุมชนเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2552*. (เอกสารการประชุม). กรุงเทพฯ : สมาคมเภสัชกรรมชุมชน(ประเทศไทย).
- ศุภลักษณ์ รอดนวล. (2554). *การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนในธุรกิจจัดจำหน่ายเครื่องปรับอากาศในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร* สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ศศิรินทร์ จิระนัตถพัฒน์. (2554). การศึกษาความเป็นไปได้ของการรวมกลุ่มแม่บ้านหัตถกรรมเครื่องจักสานกระเช้าเถาวัลย์ จังหวัดชัยนาท สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. (เศรษฐศาสตรจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา เจียรพงษ์. (2544). การศึกษาความพร้อมของร้านยาเภสัชกรรมชุมชนในกรุงเทพมหานคร เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเภสัชกรรมชุมชน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
- สญชัย อนุลักขณาปกรณ. (2551). การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจร้านยาคุณภาพในจังหวัดนครปฐม วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สมคิด แก้วสนธิ; และภิรมย์ กมลรัตนกุล. (2536). เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข : การวิเคราะห์และประเมินผลบริการสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมประสงค์ แดงพลอย. (2553). พฤติกรรมการชื้อยาจากร้านขายยาของผู้บริโภคในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. (เศรษฐศาสตรจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สภาเภสัชกรรม(Pharmacy Council). (2555). มาตรฐานร้านยา. ร้านยาคุณภาพ. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2555, จาก http://www.pharmacycouncil.org/html/drug_store.html
- หฤทัย คุโณทัย. (2544). การสำรวจกิจกรรมการบริหารเภสัชกรรมในร้านยาเภสัชกรรมชุมชน กรุงเทพฯ. เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเภสัชกรรมชุมชน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร
- Chuck Robert. (10 October 2011). *Pharmacy Technician Salaries*. Retrieved January, 2012, from http://www.ehow.com/info_10013789_pharmacy-technician-salaries.html
- Jennifer Dornin. (2011,October). Fact Sheet 2011 : Pharmacists and Pharmacy Technicians: Facts and Figures *Department for Professional Employee* . 10(10).
- Judith A. Cookse.(2002,October). Trends : Challenges To The Pharmacist Profession From Escalating Pharmaceutical Demand *Health Tracking*. 5(9) : 182-188.
- Julie M. Ganther. (10 October 2011). *Consumer Perceptions of Risk and Required Cost Savings for Generic Prescription Drugs*. Retrieved January, 2012, from <http://www.medscape.com/viewarticle/406688>
- Mike Parker. (10 October 2011). *Beginning Pharmacy Tech Salaries*. Retrieved January, 2012, from http://www.ehow.com/about_7456622_beginning-pharmacy-tech-salaries.html

มาตรฐานร้านยา
(Standard of Accredited Pharmacy)
โครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา (Community Pharmacy Development and Accreditation)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารทางเภสัชกรรมของร้านยา โดยมุ่งหวังให้เกิดการบริการที่มีคุณภาพ ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสุขภาพ เป็นที่ยอมรับและเกิดความเชื่อถือจากประชาชนและสังคมโดยรวม
2. เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการประเมิน ติดตาม ตรวจสอบเพื่อการพัฒนาและรับรองคุณภาพการบริการของร้านยา
3. เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาความพร้อมของร้านยาเพื่อเข้าสู่การเป็นหน่วยบริการของเครือข่ายระบบบริการสุขภาพภายใต้การสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

มาตรฐานร้านยา

ร้านยา เสมือนหนึ่งเป็น ที่พึ่งด้านสุขภาพของชุมชน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการให้บริการสุขภาพตามวัตถุประสงค์ จำต้องประกอบด้วยมาตรฐานต่าง ๆ ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1 สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุนบริการ
- มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ
- มาตรฐานที่ 3 การบริการเภสัชกรรมที่ดี
- มาตรฐานที่ 4 การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และจริยธรรม
- มาตรฐานที่ 5 การให้บริการและการมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม

มาตรฐานที่ 1 สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุนบริการ

ความมุ่งหมายของมาตรฐานนี้เพื่อให้มีองค์ประกอบทางกายภาพที่เหมาะสมและสนับสนุนให้เกิดการบริการที่มีคุณภาพ โดยมีการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนที่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับการให้บริการ แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดระหว่างพื้นที่ที่ต้องปฏิบัติการโดยเภสัชกร และพื้นที่

บริการอื่น ๆ มีการจัดหมวดหมู่ของยา ผลิตภัณฑ์สุขภาพ และการเก็บรักษาที่เอื้อต่อการรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนต้องจัดหาอุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุนการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนโดยมีรายละเอียดของมาตรฐานดังนี้

1.1 สถานที่

1.1.1 ต้องเป็นสถานที่มั่นคง แข็งแรง มีพื้นที่เพียงพอแก่การประกอบกิจกรรม มีอาณาบริเวณแยกจากสถานที่แวดล้อมเป็นสัดส่วน

1.1.2 มีความสะอาด มีแสงสว่างเหมาะสม อากาศถ่ายเท รวมถึงมีระบบหรืออุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย

1.1.3 มีการจัดการควบคุมสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์

1.1.4 มีบริเวณที่จัดวางยาที่ต้องปฏิบัติการโดยเภสัชกรเท่านั้น และเป็นที่รับรู้ของผู้รับบริการอย่างชัดเจน

1.1.5 มีบริเวณให้คำแนะนำปรึกษาที่เป็นสัดส่วน

1.1.6 มีบริเวณแสดงสื่อให้ความรู้เรื่องสุขภาพ ในกรณีจัดวางเอกสารหรือติดตั้งสื่อที่มุ่งการโฆษณาให้มีพื้นที่จัดแยกโดยเฉพาะ

1.1.7 มีป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

ก. ป้ายแสดงว่าเป็น ร้านยา

ข. ป้ายแสดงชื่อ รูปถ่าย เลขที่ใบอนุญาตวิชาชีพ และเวลาปฏิบัติการของเภสัชกรที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ ไว้ในที่เปิดเผย

ค. ป้ายสัญลักษณ์ที่เป็นไปตามข้อกำหนดของใบอนุญาตและประเภทของยา

ง. ป้าย จุดบริการโดยเภสัชกร แสดงบริเวณที่ปฏิบัติงานโดยเภสัชกร และกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เช่น รับใบสั่งยา ให้คำแนะนำปรึกษาโดยเภสัชกร

1.2 อุปกรณ์

1.2.1 มีอุปกรณ์ในการให้บริการสุขภาพที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการใช้ยา เช่น

- เครื่องชั่งน้ำหนัก
- ที่วัดส่วนสูง
- ที่วัดอุณหภูมิร่างกาย
- เครื่องวัดความดันโลหิต
- ชุดวัดระดับน้ำตาลในเลือด ฯลฯ

1.2.2 มีอุปกรณ์นับเม็ดยา จำแนกตามกลุ่มยาที่จำเป็นในการให้บริการ เช่น ยาปฏิชีวนะกลุ่มเพนิซิลิน ยาซัลโฟนาไมด์ ฯลฯ

1.2.3 มีอุปกรณ์เครื่องใช้ในการให้บริการที่สะอาด และไม่เกิดการปนเปื้อนในระหว่างการให้บริการ

1.2.4 มีตู้เย็นเก็บเวชภัณฑ์ที่เป็นสัดส่วนเพียงพอ และมีการควบคุมและบันทึกอุณหภูมิ อย่างสม่ำเสมอ

1.2.5 มีภาษาบรรจยา โดยที่

ก. ยาที่มีไว้เพื่อบริการ ควรอยู่ในภาษาเดิมที่มีฉลากครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ควรมีการเปลี่ยนถ่ายภาษา

ข. ภาษาบรรจยาที่เหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อประชาชน ต้องคำนึงถึงปริมาณบรรจุ การป้องกันยาเสื่อมคุณภาพ เป็นต้น

1.3 สิ่งสนับสนุนบริการ

1.3.1 มีแหล่งข้อมูล ตำรา ที่เหมาะสมในการใช้อ้างอิงและเผยแพร่

1.3.2 มีฉลากช่วย เอกสารความรู้ สนับสนุนการบริการอย่างเหมาะสม

1.3.3 มีอุปกรณ์พิเศษที่ช่วยเพิ่มความร่วมมือในการใช้ยา (ในกรณีจำเป็น)

มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ

ความมุ่งหมายของมาตรฐานนี้เพื่อเป็นการประกันว่า กระบวนการบริหารจัดการจะเป็นไปตามกระบวนการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการ และป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพ มาตรฐานนี้ครอบคลุม บุคลากร กระบวนการคุณภาพที่มุ่งเน้นให้ร้านยามีกระบวนการและเอกสารที่สามารถเป็นหลักประกันคุณภาพบริการ โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานดังนี้

2.1 บุคลากร

2.1.1 ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ

ก. เป็นเภสัชกรที่สามารถประกอบวิชาชีพ ตามใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม โดยอยู่ปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลาที่เปิดทำการ

ข. ต้องแสดงตนให้สาธารณชนทราบว่า เป็นเภสัชกรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ โดยสวมเครื่องแบบตามข้อกำหนดของสภาเภสัชกรรม

ค. มีมนุษยสัมพันธ์ และมีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสม

ง. มีสุขภาพอนามัยดี ไม่เป็นแหล่งแพร่เชื้อแก่ผู้รับบริการ

2.1.2 ผู้ช่วยปฏิบัติการ (ถ้ามี)

ก. แสดงตนและแต่งกายให้สาธารณชนทราบว่าเป็น ผู้ช่วยเภสัชกร

ข. ปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของเภสัชกรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ

ค. มีสุขภาพอนามัยดี ไม่เป็นแหล่งแพร่เชื้อแก่ผู้รับบริการ

2.2 กระบวนการคุณภาพ

2.2.1 มีเอกสารคุณภาพที่จำเป็นและเหมาะสม เช่น ใบสั่งยา กฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องแยกเป็นหมวดหมู่ตามประเภท มาตรฐานหรือแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่น่าเชื่อถือ

(standard practice guidelines) เป็นต้น

- 2.2.2 มีระบบการจัดการเอกสารคุณภาพและข้อมูลที่สำคัญและเหมาะสม
- 2.2.3 มีการประกาศสิทธิผู้ป่วยที่ควรได้รับการบริการ
- 2.2.4 มีการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม เช่น ความปลอดภัยของการให้บริการ การจ่ายยาผิด เป็นต้น
- 2.2.5 มีการค้นหาความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า เช่น
 - ก. ระบุผู้รับบริการที่แท้จริง
 - ข. ระบุความต้องการและความคาดหวัง
- 2.2.6 มีบันทึกการให้บริการสำหรับผู้รับบริการที่ต้องติดตามต่อเนื่อง เช่น แพ้มประวัติการใช้ยา หรือ เอกสารคุณภาพ เช่น รายงานอุบัติการณ์ รายงานการเฝ้าระวังอาการ อันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ
- 2.2.7 มีการตรวจสอบซ้ำ (double check) ในแต่ละขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการเพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้น
- 2.2.8 มีตัวชี้วัดคุณภาพที่สำคัญ เช่น ความยอมรับหรือความพึงพอใจของผู้รับบริการ ร้อยละของการค้นหาหรือระบุปัญหาที่แท้จริงของผู้รับบริการที่เรียกหาฯ จำนวนผู้ป่วยที่มีการบันทึกประวัติการใช้ยา เป็นต้น
- 2.2.9 มีการเพิ่มเติมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 3 การบริการเภสัชกรรมที่ดี

ความมุ่งหมายของมาตรฐานนี้เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการให้บริการเภสัชกรรมบนพื้นฐานมาตรฐานวิชาชีพเภสัชกรรมอย่างมีคุณภาพ และก่อให้เกิดความพึงพอใจเกินความคาดหวังของผู้รับบริการ โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานดังนี้

- 3.1 การจัดหา การควบคุมยาและเวชภัณฑ์ การบริหารเวชภัณฑ์ทุกขั้นตอน นับตั้งแต่การจัดหา การเก็บ การควบคุม และการกระจาย จะต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและความปลอดภัย
 - 3.1.1 มีเกณฑ์ในการเลือกสรรยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพที่นำมาจำหน่าย เช่น การจัดหาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองตามมาตรฐานการผลิตที่ดี (GMP) และมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ
 - 3.1.2 มีการเก็บรักษาซึ่งมีเป้าหมายให้ยาคงประสิทธิภาพในการรักษาที่ดี และปลอดภัยตลอดเวลา
 - 3.1.3 มีบัญชีควบคุมและกำกับยาหมดอายุ
 - 3.1.4 ต้องมีระบบควบคุมยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และยาควบคุมพิเศษอื่น ๆ ที่รัดกุมและสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

3.1.5 มีการสำรองยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การช่วยชีวิต ยาต้านพิษที่จำเป็น หรือ การสำรองยาและเวชภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความจำเป็นของชุมชน

3.2 แนวทางการให้บริการทางเภสัชกรรม

3.2.1 มีการส่งเสริมให้มีการใช้ยาอย่างเหมาะสม เช่น การไม่จำหน่ายยาชุด การคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้ยา

3.2.2 ต้องระบุผู้รับบริการที่แท้จริง และค้นหาความต้องการและความคาดหวังจากการซักถามอาการ ประวัติการใช้ยา รวมถึงศึกษาจากแฟ้มประวัติการใช้ยา(ถ้ามี) ก่อนการส่งมอบยาทุกครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ป่วยเฉพาะรายตามมาตรฐานการดูแลผู้ป่วย

3.2.3 มีแนวทางการประเมินใบสั่งยา

ก. ต้องมีความสามารถในการอ่าน วิเคราะห์ และประเมินความเหมาะสมของใบสั่งยา

ข. มีการสอบถามและได้รับความเห็นชอบจากผู้ส่งจ่ายยาทุกครั้ง เมื่อมีการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข หรือ การปรับเปลี่ยนใบสั่งยา

3.2.4 แนวทางการส่งมอบยา

ก. มีเภสัชกรเป็นผู้ส่งมอบยาให้แก่ผู้มารับบริการโดยตรง

ข. มีฉลากยาซึ่ง ประกอบด้วย ชื่อสถานบริการ ชื่อผู้ป่วย วันที่จ่าย ชื่อการค้า ชื่อสามัญทางยา ข้อบ่งใช้ วิธีใช้ ข้อควรระวัง และวันหมดอายุ

ค. ต้องอธิบายการใช้ยาและการปฏิบัติตัวของผู้มารับบริการอย่างชัดเจน ทั้งโดยวาจาและลายลักษณ์อักษร เมื่อส่งมอบยา

ง. ไม่ควรส่งมอบยาให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปี โดยไม่ทราบวัตถุประสงค์ ในกรณีจำเป็นควรมีแนวทาง และวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนและเหมาะสม

จ. ห้ามส่งมอบยาเสพติดให้โทษ และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ให้กับเด็กที่อายุต่ำกว่า 12 ปีในทุกกรณี

3.2.5 จัดทำประวัติการใช้ยา ของผู้รับบริการที่ติดตามการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง

3.2.6 ติดตามผลการใช้ยาในผู้ป่วย ปรับปรุงและแนะนำกระบวนการใช้ยา ตามหลักวิชาและ ภายใต้ขอบเขตของจรรยาบรรณ ทั้งนี้เพื่อมุ่งให้ผลการใช้ยาเกิดขึ้นโดยสูงสุด

3.2.7 กำหนดแนวทางและขอบเขตการส่งต่อผู้ป่วยที่เป็นรูปธรรม

3.2.8 มีแนวทางการให้คำแนะนำปรึกษาสำหรับผู้ป่วยที่ติดตามอย่างต่อเนื่อง

3.2.9 เผื่อระวังอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ และรายงานอาการอันไม่พึงประสงค์ที่พบไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ

3.2.10 ร่วมมือกับแพทย์หรือบุคลากรสาธารณสุขอื่น ๆ เพื่อเป้าหมายสูงสุดในการรักษา

มาตรฐานที่ 4 การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และจริยธรรม

ความมุ่งหมายของมาตรฐานนี้เพื่อเป็นการควบคุมกำกับให้ร้านยาเกิดการปฏิบัติที่สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมุ่งหมายให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นไปตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานดังนี้

- 4.1 ต้องไม่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรืออยู่ในระหว่างการพักใช้ใบอนุญาตที่เกี่ยวข้อง
- 4.2 ต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ (laws and regulations) รวมถึงการจัดทำรายงานเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- 4.3 ต้องไม่มียาที่ไม่ตรงกับประเภทที่ได้รับอนุญาต ไม่มียาที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
- 4.4 ต้องเก็บใบสั่งยา และเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหลักฐาน ณ สถานที่จ่ายยาเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี และทำบัญชีการจ่ายยาตามใบสั่งยา
- 4.5 ต้องให้ความเคารพและเก็บรักษาความลับ ข้อมูลของผู้ป่วย (patient confidentiality) โดยจัดระบบป้องกันข้อมูลและรายงานที่เป็นของผู้ป่วย
- 4.6 ไม่จำหน่ายยาที่อยู่ในความรับผิดชอบของเภสัชกร ในขณะที่เภสัชกรไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่
- 4.7 ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบในทางเสื่อมเสียต่อวิชาชีพเภสัชกรรมและวิชาชีพอื่น ๆ

มาตรฐานที่ 5 การให้บริการและการมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม

ความมุ่งหมายของมาตรฐานนี้เพื่อให้ร้านยาให้บริการแก่ชุมชน ตลอดจนให้เกิดการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการดำเนินการค้นหา และแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องด้านยาและสุขภาพของชุมชนโดยตรง โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานดังนี้

- 5.1 มีบริการข้อมูลและให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับ สารพิษ ยาเสพติด ทั้งในด้านการป้องกัน บำบัด รักษา รวมทั้งมีส่วนในการรณรงค์ต่อต้านยาและสารเสพติด
- 5.2 ให้ความร่วมมือกับราชการในการแจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับยาและสารเสพติด
- 5.3 มีบริการข้อมูลและให้คำแนะนำปรึกษาเรื่องยาและสุขภาพให้กับชุมชน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันโรค การรักษาสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และบทบาทอื่น ๆ ในการส่งเสริมสุขภาพ และสุขศึกษาของชุมชน
- 5.4 ส่งเสริมการใช้ยาอย่างเหมาะสมในชุมชน เช่น การร่วมในโครงการรณรงค์ด้านสุขภาพต่าง ๆ
- 5.5 มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาที่ไม่เหมาะสมในชุมชน

5.6 จะต้องไม่มีผลิตภัณฑ์ที่บั่นทอนต่อสุขภาพ เช่น บุหรี่ สุรา เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นต้น อยู่ในบริเวณที่รับอนุญาต

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายชณัฏฐ์ เล็กทวาสิน
วันเดือนปีเกิด	10 มกราคม 2527
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ในปัจจุบัน	1058 ซอยเจริญนคร 14 ถนนเจริญนคร แขวงคลองตันใต้ เขตคลองสาน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10600
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษา จาก โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2556	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร